

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitních věd

Bakalářská práce

Formování orgánů místní samosprávy obci Dobrovíz

Vojtěch Eliáš

© 2020 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Vojtěch Eliáš

Ekonomika a management
Provoz a ekonomika

Název práce

Formování orgánů místní samosprávy v obci Dobrovíz

Název anglicky

The Process of Setting Up the Local Government in the Municipality of Dobrovíz

Cíle práce

Cíl práce spočívá ve zjištění faktorů ovlivňujících způsob formování orgánů místní samosprávy v obci Dobrovíz (okres Praha – západ). Dílčími cíli práce bude v rámci zvoleného tématu: 1. Charakterizovat hlavní socio-ekonomické ukazatele obce a vyhodnotit jejich vliv na vývoj a fungování místní samosprávy. 2. Identifikovat aktéry politického procesu v obci (lokální politické subjekty, zájmové skupiny, podnikatelské subjekty apod.) a analyzovat jejich vzájemné vztahy. 3. Definovat charakter rozhodovacího procesu místní samosprávy na základě komparace výsledků komunálních voleb od roku 2006.

Metodika

Při vypracování práce bude využit výzkumný přístup, jenž zohledňuje odlišnosti v obsahu a způsobu rozhodování orgánů místní samosprávy v obcích různých kategorií. Práce bude mít charakter případové studie. Ke sběru dat budou využity zejména dvě základní techniky – studium dokumentů a dotazování. Dále budou použity další standardní metodologické postupy, především komparace.

Doporučený rozsah práce

40 str.

Klíčová slova

Dobrovíz, místní samospráva, komunální volby, volební strana, lokální stranický systém, komunální koalice.

Doporučené zdroje informací

- Balík, S. Komunální politika. Obce, aktéři a cíle místní politiky. Praha: Grada, 2009, ISBN 978-80-247-2908-4.
- Bernard, J.; Kostecký, T.; Illner, M.; Vobecká, J. Samospráva venkovských obcí a místní rozvoj. Praha: Sociologické nakladatelství SLON, 2011, ISBN 978-80-7419-069-8.
- Čmejrek, J. a kol. Participace občanů na veřejném životě venkovských obcí ČR. Praha: Kernberg Publishing, 2009, ISBN 978-80-87168-10-3.
- Čmejrek, J.; Bubeníček, V.; Čopík, J. Demokracie v lokálním politickém prostoru. Praha: Grada Publishing, 2010, ISBN 978-80-247-3061-5.
- Jüptner, P. Komunální koalice a politické modely. Politologická revue č. 2, 2004, s. 80 – 101.
- Müller, K. Dobré vládnutí ve veřejném nezájmu. Lokální politické elity jako klíčoví aktéři demokratizace? Praha: SLON, 2018, ISBN 978-80-7419-271-5.
- Říchová, B. Přehled moderních politologických teorií. Empiricko-analytický přístup v soudobé politické vědě. Praha: Portál, 2000, ISBN 80-7178-461-3.
- Vobecká, J.; Kostecký, T. (eds.) Politické důsledky suburbanizace: Analýza případových studií proměn politického chování a občanské participace ve vybraných suburbánních lokalitách Prahy a Brna. Praha: Sociologický ústav AV ČR, 2007. ISBN: 978-80-7330-129-3.
-

Předběžný termín obhajoby

2019/20 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Václav Bubeníček, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra humanitních věd

Elektronicky schváleno dne 18. 3. 2020

prof. PhDr. Michal Lošťák, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 18. 3. 2020

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 23. 03. 2020

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "Formování orgánů místní samosprávy v obci Dobrovíz" jsem vypracoval samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autor uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 23.3.2020

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval práci Ing. Václavovi Bubeníčkoví Ph.D. za odborné rady během zpracování této bakalářské práce. Dále bych chtěl za rady a konzultace poděkovat starostce obce Dobrovíz Janě Krupičkové.

Formování orgánů místní samosprávy v obci Dobrovíz

Abstrakt

Předkládaná práce s názvem „Formování orgánů místní samosprávy v obci Dobrovíz“ zahrnuje teoretické způsoby formování místní samosprávy. Opírá se o teoretický základ Petra Jüptnera a dalších autorů věnujících se oblastím zejména komunální politiky. V první části uvádí teoretická východiska formování orgánů místní samosprávy se zaměřením na teorii koalic, lokální stranictví, orgány místní samosprávy, komunální volby a další podpůrná východiska pro praktickou část, která je uvedena formou případové studie. Případová studie obce Dobrovíz je zaměřena na volební období mezi roky 2006-2020. Je zaměřena na socioekonomickou a demografickou charakteristiku obce, s navazující analýzou komunálních voleb sledovaného období a rozbor charakteru lokální demokracie obce Dobrovíz.

Klíčová slova: Dobrovíz, místní samospráva, komunální volby, volební strana, lokální stranický systém, komunální koalice

The Process of Setting Up the Local Government in the Municipality of Dobrovíz

Abstract

The presented thesis entitled “The Process of Setting Up the Local Government in the Municipality of Dobrovíz” includes theoretical ways of forming of local government. It is based on the theoretical foundations of Petr Jüptner and other authors focusing mainly on municipal policy. The first part presents the theoretical basis of the formation of local authorities with a focus on the theory of coalitions, local party, local authorities, municipal elections and other supporting bases for the practical part, which is presented in the form of a case study. The case study of the municipality of Dobrovíz is focused on the election period between 2006-2020. It is focused on the socio-economic and demographic characteristics of the municipality, with the subsequent analysis of the municipal elections of the period under review and the analysis of the character of local democracy in the village of Dobrovíz.

Keywords: Dobrovíz, local government, municipal elections, electoral party, local party system, municipal coalitions

Obsah

1 Úvod.....	10
2 Cíl práce a metodika	11
2.1 Cíl práce	11
2.2 Metodika	11
3 Teoretická východiska	12
3.1 Obec a orgány obce.....	12
3.1.1 Obec	12
3.1.2 Zastupitelstvo obce	12
3.1.2.1 Schůzce zastupitelstva.....	13
3.1.3 Rada obce.....	14
3.1.4 Obecní úřad.....	15
3.1.5 Starosta	16
3.2 Lokální demokracie v ČR	17
3.2.1 Lokální demokracie – normativní přístup.....	18
3.2.2 Lokální demokracie – deskriptivní přístup	18
3.3 Lokální politické stranictví	19
3.4 Volby do obecních zastupitelstev.....	20
3.5 Teorie koalic.....	21
3.5.1 Minimální vítězná koalice	22
3.5.2 Velká nadbytečná koalice	23
3.5.3 Charakter lokální politiky	23
3.5.3.1 Nejmenší obce a koalice.....	24
3.5.3.2 Obce menší střední velikosti (MSO) a koalice.....	26
3.5.3.3 Obce větší střední velikosti (VSO) a koalice	28
3.5.3.4 Největší obce (NM) a koalice.....	31
3.5.3.5 Shrnutí Jüptnerovy teorie	33
3.6 Lokální modely demokracie venkovských obcí dle Bubeníčka.....	34
3.6.1 Model A: Neparticipativní model	35
3.6.2 Model B: Apoliticko-demarchistický model	35
3.6.3 Model C: Konsenzuální model	36
3.6.4 Model D: Kompetitivní model.....	36
3.7 Hospodaření obce.....	36
3.7.1 Financování obcí.....	37
3.7.2 Rozpočtové určení daní	38
3.8 Suburbanizace	39

4	Vlastní práce	41
4.1	Historická charakteristika obce Dobrovíz	41
4.2	Územní struktura obce Dobrovíz	41
4.3	Demografická analýza.....	43
4.4	Vzdělanost obyvatelstva.....	45
4.5	Doprava	46
4.6	Příležitosti a vybavenost obce	47
4.7	Analýza volebních výsledků	47
4.7.1	Komunální volby 2006	47
4.7.1.1	Analýza výsledků voleb	48
4.7.2	Komunální volby 2010	50
4.7.2.1	Analýza výsledků voleb	50
4.7.3	Komunální volby 2014	53
4.7.3.1	Analýza výsledků voleb	54
4.7.3.2	Nové volby	56
4.7.4	Komunální volby 2018	57
4.7.4.1	Analýza výsledků voleb	58
4.7.5	Kontinuita kandidatury	59
4.8	Charakter místní politiky	60
4.8.1	Participace.....	60
4.8.1.1	Aplikace aktivního volebního práva.....	60
4.8.1.2	Aplikace pasivního volebního práva	61
4.8.2	Lokální stranictví	64
4.8.3	Vývoj rozpočtu obce	69
5	Závěr	71
6	Seznam použitých zdrojů	73
7	Seznam tabulek, grafů, obrázků, schémat.....	75

1 Úvod

Podmínky pro výkon samosprávy zadává zákon o obcích č. 128/2000 Sb. všem obcím stejně, nehledě na počet jejich obyvatel. Navzdory tomuto faktu ale platí, že čím menší obec, tím obtížnější je zajištění personálního i formálního výkonu veřejné správy. Zastupitelstvo obce voleno v pravidelných komunálních volbách zajišťuje výkon veřejné správy v každé obci. Komunální politika by měla být relevantním tématem pro každého občana dané obce a každého se silně dotýká. Od roku 1989 prošla značným vývojem s kladením důrazu na samostatnou působnost jednotlivých obcí. Komunální politiku rozebírá mnoho autorů napříč historií, dle Jüptnera je například nejdůležitějším faktorem formování lokálního politického systému velikost obce. Jelikož v nejmenších obcích se zpravidla vyskytují maximálně dvě politické strany a ostatní kandidáti v komunálních volbách jsou nezávislí či členové sdružení, nabývá tato problematika jiných specifik než politické systémy na národní úrovni. V České republice je přes 6000 obcí a komunální politika zůstává upozaděným tématem. Autor se v práci zabývá studií formování orgánů místní samosprávy, komunálních voleb a charakteru modelů lokální demokracie.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Cíl práce spočívá ve zjištění faktorů ovlivňujících způsob formování orgánů místní samosprávy v obci Dobrovíz (okres Praha – západ). Dílčími cíli práce bude v rámci zvoleného tématu: 1. Charakterizovat hlavní socioekonomické ukazatele obce a vyhodnotit jejich vliv na vývoj a fungování místní samosprávy. 2. Identifikovat aktéry politického procesu v obci (lokální politické subjekty, zájmové skupiny, podnikatelské subjekty apod.) a analyzovat jejich vzájemné vztahy. 3. Definovat charakter rozhodovacího procesu místní samosprávy na základě komparace výsledků komunálních voleb od roku 2006. Pro průzkum faktorů podílejících se na způsobu formování orgánů místní samosprávy bylo nutné proniknout do politického systému obce Dobrovíz, pokusit se ho definovat dle teoretických východisek práce a následně ověřit či formou kritiky navrhnout rozšíření uvedených aspektů.

2.2 Metodika

Při vypracování práce bude využit výzkumný přístup, jenž zohledňuje odlišnosti v obsahu a způsobu rozhodování orgánů místní samosprávy v obcích různých kategorií. Práce bude mít charakter případové studie. Ke sběru dat budou využity zejména dvě základní techniky – studium dokumentů a dotazování. Dále budou použity další standardní metodologické postupy, především komparace. Vzhledem k tomu, že respondenti si nepřáli, aby jejich odpovědi na dotazník byly publikovány, nejsou součástí práce a jsou k dispozici u autora pro případ budoucího výzkumu.

3 Teoretická východiska

3.1 Obec a orgány obce

3.1.1 Obec

Obec je základní jednotkou veřejné správy, je samosprávným celkem a je považována za veřejnoprávní korporaci. Dle zákona č.128/2000 Sb. je obec „...základním územním samosprávným společenstvím občanů; tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce. Obec je veřejnoprávní korporací, má vlastní majetek. Obec vystupuje v právních vztazích svým jménem a nese odpovědnost z těchto vztahů vyplývající. Obec pečuje o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů; při plnění svých úkolů chrání též veřejný zájem. Obec je samostatně spravována zastupitelstvem obce; dalšími orgány obce jsou rada obce, starosta, obecní úřad a zvláštní orgány obce. Obec spravuje své záležitosti samostatně (dále jen „samostatná působnost“)“ (Zákon č.128/2000 Sb.).

Mezi orgány obce spravující dané území patří obecní úřad, zastupitelstvo obce, rada obce a starosta. Dále pod místní správu spadají zvláštní orgány obce. Podle § 38 odst. 1 zákona č. 359/1999 Sb. může starosta zřídit komisi pro sociálně-právní ochranu dětí, dále se mezi zvláštní orgány obce řadí např. obecní policie pod vedením starosty obce.

3.1.2 Zastupitelstvo obce

Zastupitelstvo obce je základním spravujícím orgánem obce, podílí se na samostatném řízení obce a dále volí členy obecní rady, či starostu obce. Od zastupitelstva obce se tedy odvozují další obecní funkce spojené se správou územního celku. Volby do obecního zastupitelstva se konají jednou za 4 roky. Zástupci jsou voleni přímo obyvateli obce, proto je zastupitelstvo základním orgánem obecné samosprávy. Počet členů zastupitelstva se odvíjí od počtu obyvatel obce. Od nejmenších obcí s populací pod 500 obyvatel se volí 5-15 členů. S nárůstem populace v obci se počet zastupitelů zvyšuje až k hranici 55 zastupitelů pro obce s vyšší populací než 150 000 obyvatel (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010).

Tabulka 1: Počet členů zastupitelstva

POČET OBYVATEL	POČET ZASTUPITELŮ
< 500	5-15
500 - 3000	7-15
3000 - 10 000	11-25
10 000 - 50 000	15-35
50 000 - 150 000	25-45
> 150 000	35-55

Zdroj: Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010

Člen zastupitelstva nabývá svého mandátu po sečtení a vyhodnocení hlasů voleb v dané obci. Při první schůzi zastupitelstva po zvolení do funkce zpravidla následuje definování funkce, práv a povinností plynoucích z mandátu člena zastupitelstva. Členové na první schůzi skládají slib v přesném znění a formě dané zákonem (Břeň, 2003). Podle § 69 odst. 2 zákona o obcích člen zastupitelstva obce pronáší a podpisem stvrzuje následující přísahu:

„Slibuji věrnost České republice. Slibuji na svou čest a svědomí, že svoji funkci budu vykonávat svědomitě, v zájmu obce (města) a jejích (jeho) občanů a řídit se Ústavou a zákony České republiky“.

Při výkonu funkce není člen zastupitelstva vázán žádnými příkory a svůj mandát vykonává osobně v souladu se svým slibem. Zastupitelstvo obce schvaluje program rozvoje obce, schvaluje rozpočet obce a závěrečný účet obce, jmenuje členy dalších obecních funkcí a rozhoduje o veškerých obecních záležitostech.

3.1.2.1 Schůzce zastupitelstva

Členové obecního zastupitelstva se pravidelně scházejí v intervalu minimálně jednou za 3 měsíce. Právo svolat schůzi připadá starostovi obce, který schůzi řídí. Starosta obce je povinen svolat schůzi také na požádání hejtmána kraje, či jedné třetiny všech členů zastupitelstva. Jednání jsou veřejná, obyvatelé obce mají možnost se účastnit, nikoli hlasovat. Zastupitelům připadá právo hlasovat, předkládat, řešit a schvalovat návrhy na projednání.

V případě potřeby je člen zastupitelstva oprávněn požadovat po zaměstnanci obecního úřadu nebo zaměstnanců právnických osob zřízených městem informace související s výkonem funkce. Zaměstnanec obecního úřadu či právnických osob zřízených městem je povinen informaci poskytnout nejpozději do 30 dní. Témata schůze zastupitelstva se týkají obecního řízení a dění, jako např. projednání návrhu zavedení mateřské školy, rekonstrukce prostor určených ke společnému soužití, jako dětské hřiště či pronájem obecních prostor a pozemků.

Zastupitel je povinen oznámit skutečnost o možném střetu zájmů před zahájením jednání. Podle § 83 zákona 128/2000 Sb.: Člen zastupitelstva obce, u něhož skutečnosti nasvědčují, že by jeho podíl na projednávání a rozhodování určité záležitosti v orgánech obce mohl znamenat výhodu nebo škodu pro něj samotného nebo osobu blízkou, pro fyzickou nebo právnickou osobu, kterou zastupuje na základě zákona nebo plné moci (střet zájmů), je povinen sdělit tuto skutečnost před zahájením jednání orgánu obce, který má danou záležitost projednávat.

3.1.3 Rada obce

Rada obce je výkonným orgánem obce v oblasti samostatné působnosti obce, je zodpovědná zastupitelstvu obce a přísluší jí rozhodovat v přenesené působnosti pouze v případě, kdy tak stanovuje zákon. V případě absence rady obce její funkce spadá starostovi obce, s výjimkou zákonem stanovených případů, kdy funkce náleží zastupitelstvu obce. Rada se skládá ze starosty, místostarosty a dalších členů volených ze zastupitelstva obce. Schůze rady se konají dle potřeby. Pro usnesení nebo rozhodnutí rady je nutná prezence a souhlas nadpoloviční většiny všech jejích členů. Průběh, prezence a náležitosti schůze se dokumentují zápisem ze schůze rady obce, který je po ukončení schůze podepsán starostou a místostarostou a uložen na obecním úřadě k nahlédnutí zastupitelstvu obce.

Funkcí rady obce je připravovat návrhy pro zastupitelstvo obce a následně realizovat tak, jak bylo zastupitelstvem usneseno.

- *„zabezpečovat hospodaření obce podle schváleného rozpočtu, provádět rozpočtová opatření v rozsahu stanoveném zastupitelstvem obce;*
- *plnit vůči právnickým osobám a organizačním složkám založeným nebo zřízeným zastupitelstvem obce, s výjimkou obecní policie, úkoly zakladatele*

nebo zřizovatele podle zvláštních předpisů, nejsou-li vyhrazeny zastupitelstvu obce;

- *rozhodovat ve věcech obce, jako jediného společníka obchodní společnosti;*
- *vydávat nařízení obce;*
- *odpovídá za informování veřejnosti o činnosti obce“ (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010).*

Počet členů rady obce je lichý a nesmí přesahovat jednu třetinu počtu zastupitelstva obce. V obcích s menším počtem zastupitelů než 15 se rada obce nevolí a její funkce připadá starostovi obce, případně zastupitelstvu (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010). Je-li z jakéhokoli důvodu rada obce odvolána, funkci plní do momentu zvolení nové rady obce. Není-li v momentu odvolání rady obce zvolena nová rada, odvolané radě stále připadají povinnosti a práva plynoucí z mandátu. Jestliže starosta nebo místostarosta obce ukončí, nebo je povinen ukončit své působení ve funkci, končí i jeho působnost v radě obce. Klesne-li počet členů rady obce pod 5, je pro další existenci rady nezbytné zvolit během následujícího zasedání zastupitelstva takový počet členů, aby počet rady byl minimálně 5 osob. V opačném případě se pravomoci plynoucí z funkce rady obce předávají zastupitelstvu, které má možnost je delegovat na starostu. Klesne-li počet zastupitelů obce pod 11 a není doplněn, následuje stejný postup (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010).

3.1.4 Obecní úřad

Obecní úřad je jedním z orgánů obce pro místní samosprávu, vykonávající samostatnou a přenesenou působnost obce, s výjimkou věcí patřících do působnosti jiného orgánu obce. Úřad se skládá ze starosty, místostarosty (místostarostů), zaměstnanců obce zařazených do obecního úřadu a je-li funkce zřízena z tajemníka obecního úřadu. Zaměstnanci obce mohou být zařazeni do jednotlivých odborů a oddělení úseků činnosti řízení obce. Úřad je veden starostou (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010).

Pro obecní úřad ve městech se užívá pojmu městský úřad, pro úřad ve statutárním městě pojmu magistrát (včetně městských částí hl. města Prahy) a pro úřad v městysu úřad městysu.

Obecní úřad v oblasti samostatné působnosti:

- *„plní úkoly, které mu uložilo zastupitelstvo obce nebo rada obce;*
- *pomáhá výborům a komisím v jejich činnosti;*

- *rozhoduje v případech stanoveným zákonem o obecném zřízení nebo zvláštním zákonem“ (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010).*

Funkce tajemníka obecního úřadu může být zřízena v kterékoli obci, zpravidla se zřizuje v obci s pověřeným obecním úřadem a v obcích s rozšířenou působností. Není-li funkce tajemníka obce zřízena, plní funkci starosta obce. Tajemník je přímo odpovědný starostovi obce.

Vykonává funkci samostatné i přenesené působnosti:

- *„zajišťuje výkon přenesené působnosti s výjimkou věcí, které jsou zákonem svěřeny radě obce nebo zvláštnímu orgánu obce;*
- *plní úkoly uložené mu zastupitelstvem obce, radou obce nebo starostou;*
- *stanoví podle zvláštních právních předpisů platy všem zaměstnancům obce zařazeným do obecního úřadu;*
- *plní úkoly statutárního orgánu zaměstnavatele podle zvláštních právních předpisů vůči zaměstnancům obce zařazeným do obecního úřadu*
- *vydává spisový řád, skartační plán a pracovní řád obecního úřadu a další vnitřní směrnice obecního úřadu, nevydává-li je rada obce“ (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010).*

Tajemník obecního úřadu nesmí vykonávat funkci v politické straně či hnutí. Během zasedání zastupitelstva obce a schůzí rady obce se tajemník účastní s možností hlasu poradního.

3.1.5 Starosta

Starosta obce, jako nejvyšší představitel obecní správy, je volen spolu s místostarostou zastupitelstvem z řad členů zastupitelstva obce. Jeho funkce je zastupovat obci jako celek a reprezentovat ji. V České republice musí být starosta starší 18 let. Další podmínkou, zároveň pro místostarostu, je občanství České republiky. Funkční období starosty, jako člena zastupitelstva, jsou 4 roky, kdy není dále omezena možnost znovuzvolení a prodloužení funkce.

Starosta, jako nejvyšší představitel obce, řídí a schvaluje chod samosprávy obce. Jeho moc sahá až k vetování usnesení rady obce, které je následně znova projednáno při následné schůzi zastupitelstva obce. Jako reprezentant obce také svým podpisem potvrzuje přijatá usnesení.

Při volbě tajemníka obce se však zodpovídá řediteli krajského úřadu, který musí s návrhem starosty souhlasit v případě nově zavedení nového postu tajemníka, změny tajemníka nebo odvolání tajemníka obce. Starosta organizuje a plánuje setkání zastupitelstva a rady obce a následně pro úplné stvrzení zápisu ze schůze rady obce či zastupitelstva obce musí dokument podepsat. Funkci starosty v případě jeho absence či odvolání přebírá místostarosta. Není-li místostarosta určen nebo je-li odvolán současně se starostou, volí zastupitelstvo obce ze svých řad člena, kterého funkcí pověří (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010).

Starosta zřizuje zvláštní orgány obce pro vykonávání přenesené působnosti, stanovuje-li tak zákon. Zvláštní orgány obce musí být vedeny kvalifikovanými osobami, které jmenuje a odvolává starosta.

Autoři Čmejrek, Bubeníček a Čopík (2010) uvádí některé další náležitosti funkce starosty:

- *„odpovídá za včasné objednání přezkoumání hospodaření obce za uplynulý kalendářní rok;*
- *může po projednání s ředitelem krajského úřadu svěřit komisi výkon přenesené působnosti v určitých věcech;*
- *rozhoduje o záležitostech samostatné působnosti obce svěřených mu radou obce;*
- *plní náplň funkce tajemníka obecního úřadu, není-li funkce tajemníka obecního úřadu zřízena.“*

3.2 Lokální demokracie v ČR

V rámci historie politiky v českých zemích byla lokální politika tou nejdůležitější, nýbrž pouze v rámci ní bylo možné ovlivňovat politický život v dobách, kdy Čechům nebylo umožněno rozvíjet politiku státní – v období po Bílé hoře až do roku 1918 a poté několikrát znovu. Není třeba zdůrazňovat, že tento fakt znamenal pro Čechy také ztrátu vlivu na politiku evropskou. Podle Nosála (2010) právě tato skutečnost určila charakter české moderní politiky jako politiky malé, uzavřené, zahleděné do sebe. Pro lokální politiku je velice významná úroveň demokracie daného státu. Lokální politika umožňuje nejvíce rozvíjet a vytvářet demokratické prvky v porovnání s politikami vyššími, jako například s politikou národní, kde je možnost projevu velice malá. Jedná se o větší možnost participace na politickém dění a životě.

Právě z lokální politiky napříč historií vyvinula demokracie. Současná podoba demokracie v našem státě vznikla díky pádu komunistického režimu a následné změně ústavy. Přeměna politického systému po listopadu roku 1989 znamenala pro Českou republiku vznik nových prvků liberální demokracie jako možnost občanů účastnit se na politickém dění a ovlivňovat ho. Proměna lokální politiky nebyla tak zřejmá, jelikož pozornost médií byla zaměřena na velké změny v celostátních institucích dosud vedených centralizovaným systémem parlamentní demokracie. Nedostatečnou pozornost věnovanou lokální politice dokládá také průzkum AVČR z roku 1994, který prokázal velice nízké povědomí občanů ve věcech jako byly pravomoci a povinnosti zastupitelstva obce a obecního úřadu (Nosál, 2010).

3.2.1 Lokální demokracie – normativní přístup

Normativní přístup lokální demokracii vykládá jako instituce lokální vlády a občanské spolky a organizace. Je založen na kooperaci místní vlády a společenstvím občanů. Pravomoci a odpovědnost je rozdělena mezi lokální administrativní orgány a místní občany. Demokratické procesy jsou v rámci lokální demokracie rozděleny na pravidelné volby, ochranu a uznání základních lidských práv, právo menšin a opozice na projevení vlastního názoru s možností zapůsobení na rozhodovací proces, eventuální alternace vlád a právo na ekonomický, ekologický a osobní rozvoj (Čmejrek, Bubeníček a Čopík, 2010).

Normativní přístup lokální demokracie používá několik základních pojmů, jako občanství a komunitu, kvalitní vládu a sociální prosperitu, politické vzdělání a diskuzi. S ohledem na tyto pojmy lze chápat lokální demokracii jako navazující směr na občanský republikanismus, která vysokou úroveň demokracie spatřuje ve správném rozložení politických institucí a kvalitě a mravnosti obyvatelstva (Císař, 2007).

Pojem občanství a komunita symbolizuje obec a značí základní teorii fungující lokální komunity – možnost účasti veřejnosti na rozhodovacích procesech, tzv. občanská participace, která má za následek snazší import komponentů přímé demokracie. Zároveň je ale předpokládáno, že rozhodovací proces bude kvalitnější pouze za účasti veřejnosti, která je dostatečně vzdělaná, a to nejen politicky.

3.2.2 Lokální demokracie – deskriptivní přístup

V rámci deskriptivního přístupu lze lokální demokracii chápat jako prvek k diferenciaci politické scény, na které demokratické orgány vystupují. Jedná se o takový přístup, který se

lokální demokracií zabývá pouze nepřímo a ukazuje, že lokální samospráva je demokratického rázu. Lokální demokracii hodnotí z hlediska kvality, míry občanské participace a na rozdíl od normativního chápání nepopisuje její ideální uskupení. Naopak porovnává klady a zápory malých a velkých obcí, například z hlediska možnosti výběru z kvalitních kandidátů na starostu a členy zastupitelstva obce, či o rizicích, které z demograficky rozsáhlejších obcí plynou. V menších obcích s méně obyvateli je společenská sféra omezená, hrozí riziko ovládnutí demokratické scény rodinnými klany či společensky a ekonomicky významnými osobami (Illner, 2006).

Negativní názor na účast veřejnosti při rozhodování spatřuje deskriptivní přístup například v nedostatečném zájmu obyvatelstva o politické dění. Čmejrek (2005) poukazuje na skutečnost propojení mezi politickou sférou a občanskými aktivitami na malých obcích. Zároveň doporučuje, aby se budoucí studování participace veřejnosti na politickém dění zabíralo aktivním a pasivním volebním právem. Základní rozdíl mezi normativním a deskriptivním přístupem k lokální demokracii spatřuje v rozlišení demokratických orgánů na lokální a vyšší úrovni.

3.3 Lokální politické stranictví

Politické systémy a stranictví jsou dvě velice zajímavé oblasti politologie a předmět empirického průzkumu. Politický proces na lokální a regionální úrovni byl na úkor národní úrovně utlačován do pozadí. V posledních letech se ale dostává znovu do centra pozornosti jako následek vstupu České republiky do Evropské unie. Významný fakt pro lokální politické stranictví bylo upevnění samostatné působnosti obcí.

Uskupení politických stran lze vyložit jako soubor všech stran v dané obci ve vzájemné interakci, která je výsledkem volební soutěže všech těchto stran. (Strmiska, 2005). Role státu je v utváření stranických systémů nejdůležitější z historického hlediska až do dnes, neboť rozvoj státu šel historicky ruku v ruce s rozvojem kolektivní politiky. Analýza utváření politických stran ukázala, že vznikají na základě daného veřejného smýšlení a přesvědčení a také jako následek neshod mezi státem a místní církví či mezi jádrem dané oblasti a periferiemi (Deschouwer, 2006).

Deschouwer se ve své knize věnuje typologii politických stran. Vnímá je jako víceúrovňové organizace s možností svobodně si zvolit, jakých voleb se zúčastní. Toto má za následek

vznik tří stran – strana účastníci se jen na federální úrovni, strana účastníci se voleb jen na regionální úrovni a strana která se účastní voleb v obou úrovních, regionální i národní.

Strany participující na federální úrovni můžeme spatřit v Evropské unii – jedná se o stát, který se neúčastní voleb na domovské sféře, ale kandiduje do Evropského parlamentu. Strana účastníci se voleb pouze na regionální úrovni je speciální strana jednoho daného území, kraje (Deschouwer, 2006).

3.4 Volby do obecních zastupitelstev

Volby do obecních zastupitelstev se konají v tzv. vícemandátových obvodech, kdy obec představuje jeden volební obvod, nýbrž obecní zastupitelstvo má pravomoc do 85 dní před konáním voleb realizovat několik volebních obvodů, v nichž bude volen konkrétní počet zastupitelů. Volební okrsek je místo sloužící pro odevzdání a sčítání hlasovacích lístků, každý volební okrsek má svou volební místnost. Seznamy voličů jsou vedeny na každém příslušném obecním úřadě, tuto povinnost jim ukládá zákon. Seznam voličů je seznam obyvatel, které splňují zákonem určené podmínky a v obci mají přihlášený trvalý pobyt. Volič, který není občan České republiky, nýbrž jiného státu, uvede obecní úřad na dodatek stálého seznamu voličů (Kopecký, 2007).

Volební orgán je úřad a orgán, který vykonává i další funkce a volební komise. Okrsková volební komise má za úkol dbát na volební pořádek ve volební místnosti, dozorovat nad průběhem hlasování, počítání hlasů a tvoření zápisu o celém hlasování – průběhu a výsledcích. Člen okrskové volební komise je kandidát navržený volební stranou – každá strana má nárok navrhnout jednoho člena komise a jednoho náhradníka. Pokud není obsazen zákonem stanovený minimální počet členů okrskové volební komise, jmenuje zbývající členy starosta obce (Kopecký, 2007).

Volební strany podávají kandidátní listiny, kterými se registrují politická hnutí a strany, jejich koalice, nezávislí kandidáti. Do obecních zastupitelstev se volí dle principu poměrného zastoupení, který dává voliči dvě možnosti, a to buď zvolit jednotlivé kandidáty bez ohledu na politickou stranu, či zvolit jednu volební stranu a dále jednotlivé kandidáty z jiných stran. Volební okrsková komise předá zápis o průběhu a výsledku hlasování Českému statistickému úřadu – pracovišti jeho pověřeného obecního úřadu. Český statistický úřad vypracovává zápis

o výsledku voleb a dle něj vyhláší registrační úřad výsledky voleb. Registrační úřad také vystavuje všem zvoleným kandidátům a stranám osvědčení o zvolení nejpozději do konání první schůze nového obecního zastupitelstva (Kopecký, 2007).

Volby do obecních zastupitelstev jsou dle Kopeckého (2007):

- **řádné:** konají se ve všech obcích ve stejném termínu, ve dvou dnech, v pátek a v sobotu. Tyto volby jsou vyhlášeny prezidentem republiky a jejich vyhlášení je zapsáno do Sbírky zákonů. Prezident republiky řádné volby vyhláší nejpozději do 90 dnů před jejich začátkem.

- **dodatečné:** Pokud se řádné volby nemohly uskutečnit díky nedostatečnému počtu kandidátů, do 30 dnů po zveřejnění výsledků komunálních voleb jsou ministrem vnitra vyhlášeny dodatečné volby.

- **opakované volby; opakované hlasování:** pokud soud vyřkl návrh na neplatnost hlasování nebo samotných voleb a nebylo tak zvoleno obecní zastupitelstvo, ministr vnitra do 30 dnů vyhlásí opakované volby nebo hlasování.

- **nové volby:** Nové volby se vyhláší ministr vnitra z několika důvodů – pokud došlo ke snížení počtu zastupitelů o více než polovinu oproti zákonem určenému počtu (nejsou známi ani náhradníci); dále pokud je počet zastupitelů nižší než 5 a nejsou známi ani náhradníci; vznikne-li nová obec či městská část; je-li rozpuštěno obecní zastupitelstvo. Nové volby se však nikdy nekonají, pokud je období posledních 6 měsíců funkčního období stávajícího zastupitelstva obce.

Volby nové, opakované a dodatečné probíhají pouze v jednom dni.

3.5 Teorie koalic

Politické strany vytvářejí za účelem maximalizace mocenského zisku koalice. Vítězství ve volbách nezaručuje majoritní podíl přidělených funkcí, a tedy nezaručuje rozhodovací moc. Dle Říchové (2006) koalice je utvořená skupina politických aktérů o počtu 2 a více, kteří za účelem společného získání rozhodovací většiny spojí své hlasy v celek. V takovém případě utvořená koalice může být objemnější do počtu členů a hlasů než vítězná strana voleb. I přesto, že strana, která byla demokraticky zvolena největším počtem občanů ke vládnutí, je v případě existence koalice s větším počtem členů u moci právě koalice. Je tedy nevyhnutelné

při usilování o získání moci koalice tvořit a brát v potaz jejich existenci. Mocí se rozumí „*prosazení návrhů zákonů připravených vládou*“ (Říchová 2006).

3.5.1 Minimální vítězná koalice

Dle teorie racionální volby je minimální vítězná koalice způsob získání exekutivních postů. Minimální vítězná koalice garantuje legislativní většinu parlamentních poslaneckých postů. Lze ji tedy dle teorie racionální volby pokládat za způsob získání co největší kontroly moci a obsazení co nejvíce vládních postů. Za předpokladu, že koalice naplňuje nadpoloviční většinu poslaneckých mandátů, získá tím více ministerských křesel, čím méně členů obsahuje (Riker in Říchová, 2006). Je tedy logické a z názvu vyplívající, že koalice musí být do počtu politických stran co nejmenší, jelikož každá další nadbytečná strana by se účastnila na rozdělení exekutivních postů, a tedy znamenala redukci pro ostatní zúčastněné strany (Říchová, 2006).

Uvažujeme-li v měřítku racionální volby je minimální vítězná koalice dle Říchové (2006) „... *pokládána za základní, obecnou formu, všechny ostatní typy koalic, resp. vlád (menšinové vlády i tzv. velké koalice) jsou pokládány za deviantní.*“

Dle druhé teorie opírající se o získání poslaneckých křesel za účelem uplatňovat vlastní politický program je důvěra voličů ohrožena křehkostí vazby mezi účastníky koalice (Říchová, 2006). Není výjimkou, že při rezignaci či odvolání ministra se koaliční vztahy otrásají. V takovém případě hrozí ukončení koaliční spolupráce a ztráta legislativní většiny, a tedy nemožnost plnění programu strany v rozsahu, v jakém bylo plánováno.

Pro určení složení minimální vítězné koalice jsou tyto dvě teorie, tzv. mocenská a programová, nedostatečné. O přesnějším odhadu minimální vítězné koalice lze uvažovat při současném určení 4 kritérií:

- kritérium velikosti, kdy se jedná o součet počtů členů účastnických stran koalice a je na snaze tento součet minimalizovat (dle teorie racionality), pro maximalizaci zisku moci (Riker in Říchová, 2006)
- kritérium počtu členů, míněno počtu členů kalice, bere v potaz vyšší riziko neshody při vyšším počtu členů koalice a plynulost vyjednávání v závislosti na počtu členů (M. Leiserson in Říchová, 2006)

- kritérium ideologické (programové) vzdálenosti hodnotí jako pravděpodobnější minimální vítěznou koalici s programově a ideologicky blízkými stranami, lze spolehlivě určit, které strany podle tohoto kritéria koalici neutvoří (Říchová, 2006)
- kritérium kombinující počet koaličních partnerů a jejich ideologickou orientaci kombinuje programovou soudružnost a počet členů koalice tak, aby na sebe programově a ideologicky navazovali, při co nejmenším počtu stran (Axelrod in Říchová, 2006), ale zároveň co největší programové a ideologické harmonii (i za cenu další zúčastněné strany).

3.5.2 Velká nadbytečná koalice

Nadbytečné koalice se vyznačují prezencí jednoho a více koaličních partnerů, kteří by nebyli nutní pro získání legislativní většiny (Říchová, 2006). Tito partneři se podílí na rozdělení vládních křesel, přestože i bez nich by původní strana či koalice dosáhla na legislativní většinu a všechna vládní křesla. Z hlediska rozdělení postů exekutivy se jedná o nelogický přístup utvoření koalice (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010).

Své výhody má velká koalice z hlediska plnění společného programu a vytváření mezistranických vztahů. Nadbytečná strana koalice může také mít funkci spojovatele dvou ideologicky méně blízkých stran. Z hlediska finančního, organizačního a rozhodovacího se tato koalice nejeví výhodná. Naopak svou výhodu může přinést straně, ve které panuje problematická disciplína a nadbytečná strana může sloužit svými hlasy jako náhrada za hlasy „nedisciplinovaných“ členů strany (Říchová, 2006).

3.5.3 Charakter lokální politiky

Petr Jüptner (2004) diferencuje typy jednotlivých politických systémů a druhy koalic v závislosti na velikosti volebního prostoru, tedy obce. Ve svém výzkumu definoval 4 typy obcí, ve kterých pozoruje různé způsoby volebního chování a tvoření vazeb mezi politickými aktéry. Neužívá pojmů národní politiky, které převedl na ekvivalenty pro komunální politiku. Vládu lze interpretovat jako obecní či městskou radu, parlament jako zastupitelstvo a premiéra jako starostu.

Tabulka 2: Dělení obcí dle Jüptnera

TYP OBCE	POČET OBYVATEL
NO	< cca 1700
MSO	1701 - 9000
VSO	9001 - 45 000
NM	45 000+

Zdroj: Vlastní zpracování dat z Jüptner, 2004

3.5.3.1 Nejmenší obce a koalice

Při výzkumu zaměřeném na nejmenší obce Petr Jüptner (2004) získal a použil poznatky z obcí Šlapanov, Jámy, Libočany, Chvaleč, Holohlavy, Hradčovice, Bedřichov, Sázená a Tachlovice. Poznatky se datují k volebním období mezi lety 1998-2006.

Nejmenší obce s horní hranicí populace cca 1700 obyvatel jsou často reprezentovány nezávislými kandidáty. Do volebních bojů vstupují nezávislí kandidáti a sdružení nezávislých. V nejmenších obcích není stranickému působení přikládána důležitost a vyskytují se zde zpravidla maximálně dvě politické strany. Jedná se o strany KSČM, KDU-ČSL, ČSSD či ODS (Jüptner, 2004). Reprezentanti obcí však stranické příslušnosti nepřikládají hlubší význam a nezávislí kandidáti kandidují i skrze kandidátky politických stran. Lze usuzovat, že politické strany na komunální úrovni fungují spíše jako spolkové než politické organizace (Jüptner, 2004).

Tabulka 3: Zastupitelské mandáty připadající ve zkoumaných obcích na nezávislé kandidáty a politické strany (2006)

OBEC/POČET ZASTUPITELŮ	NEZ. KANDIDÁTI	SDRUŽENÍ NEZ. KANDIDÁTŮ	POL. STRANY-ČLENOVÉ POL. STRAN	BEZPARTIJNÍ NA KANDIDÁT. POL. STRAN
Šlapanov	-	9	-	-
Libočany	-	7	-	-
Jámy	-	5	4	2
Chvaleč	-	3	3	3
Bedřichov	-	9	-	-
Sazená	-	6	1	2
Holohlavy	-	8	-	3
Hradčovice	-	5	8	2
Tachlovice	8	-	-	1
Celkem	8	52	16	13

Zdroj: Jüptner, 2004

Dle poznatků získaných z výzkumu politického systému výše zmíněných nejmenších obcí nejvíce zastupitelských mandátů připadá členům sdružení nezávislých kandidátů a to 52. V pořadí za nimi jsou s počtem 16 členové politických stran a s počtem 13 bezpartijní na kandidátkách politických stran. Pro nejmenší obce je typická stranická nepříslušnost a zájem o mandát vychází z vlastní potřeby být v jádru dění místní samosprávy, ať pro vlastní informovanost, pro vlastní iniciativu podílet se na řízení obce s úmyslem vykonávat mandát s cílem správného hospodaření a rozkvětu obce, či s úmyslem prosazení věcí ryze vlastního zájmu.

Obsazení funkcí nezávislými kandidáty dle starosty Šlapanova Jaroslava Pospíchala přináší plynulejší práci a snazší chod jednání. Jüptner (2004) k tomu dokládá vyjádření starosty Pospíchala: *„Nezávislým kandidátům fandím. Pokud jsou v zastupitelstvu zastoupeny strany, dochází neustále k nesvárům a není se možné dohodnout na zdánlivě jednoduchých věcech. Měl jsem možnost takové zastupitelstvo řídit. Mnoho se neudělalo, většina času se prohádala.“*

Percepce politických stran z pohledu občanů malých obcí má trend pojímat strany jako ideologicky striktně vedené, proto jsou údajně zdrojem „*nesvárů a politikaření*“ (Jüptner, 2004). Naopak nezávislým a sdružením nezávislých občané přiznávají charakter pracovitých a spolupráce schopných. Jüptner (2004) dokládá, že ve volebních materiálech v obci Holohlavy se nezávislé sdružení od politických stran distancuje a to slovy: „*Nikdo z nás není organizován v žádné politické straně. Při svém rozhodování je odpovědný pouze svým spoluobčanům a vlastnímu úsudku*“.

Svědectví o odklonu od stranické ideologie je možné vidět také u klasických politických stran, například KSČM při své prezentaci užila jako dodatek ke své globální programové tezi „*překonání úzce stranického způsobu rozhodování*“ (Jüptner, 2004).

Jelikož jsou nezávislí kandidáti vnímáni jako „*neorganizovaní a nezařazení jednotlivci*“ kritizují někteří starostové pravidla volebního systému, konkrétně rozdělení mandátů podle hlasů obdržených jednotlivými kandidátními listinami. Obdobně se starostové staví k nepřímé volbě starosty. Někteří jsou názoru, že zastupitelé a starosta by měli být zvoleni v pořadí, v jakém obdrží celkově hlasy, a to přímo, ne skrze kandidátní listiny. Tato skutečnost se přenáší do podoby kandidátních listin a „*všichni zájemci o zastupitelské křeslo často kandidují jako individuálně navrhovaní nezávislí kandidáti*“ (Jüptner, 2004).

Koalice jako předvolební strategie je v nejmenších obcích velmi znevýhodněna volebním systémem, protože efektivnějších výsledků lze dosáhnout sestavením dvou kandidátních listin. Pro povolební fungování zastupitelstva je charakteristické bezkonfliktní jednání „*každého s každým*“. Značně nesoutěživé prostředí zdůrazňuje také fakt, že v nejmenších obcích neexistují exekutivní koalice (za účelem získání exekutivních postů), neboť se zde nevolí obecní rada a tato „*hra*“ by neměla logiku (Jüptner, 2004).

3.5.3.2 Obce menší střední velikosti (MSO) a koalice

Tato kategorie obcí dle rozdělení Jüptnera čítá 1701 až 9000 obyvatel. Jüptner vychází z poznatků získaných o obcích Olešnice, Hluboká nad Vltavou, Chrastava, Jedovnice, Mimoň, Velešín, Horní Jiřetín, Vratislavice nad Nisou a Hostinná. Poznátky se vztahují k volebním období mezi roky 1998-2006.

S nárůstem populace obce je sledován přechod voličů nezávislých kandidátů směrem k politickým stranám. Jüptner (2004) podotýká „*... že jsme do množiny ‘politické strany’*“

započítali i "komunální" (např. Sdružení nezávislých) nebo regionální strany (např. Volba pro město, Demokratická regionální strana) a že zvolení kandidáti politických stran jsou převážně bezpartijní."

Tabulka č.4: Zastupitelské mandáty připadající ve zkoumaných menších středních obcích na nezávislé kandidáty a politické strany (komunální volby 2002)

OBEC/POČET ZASTUPITELŮ	NEZ. KANDIDÁTI	SDRUŽENÍ NEZ. KANDIDÁTŮ	POL. STRANY-ČLENOVÉ POL. STRAN	BEZPARTIJNÍ NA KANDIDÁT. POL. STRAN
Horní Jiřetín	-	4	2	5
Olešnice	-	8	3	4
Hluboká n.Vltavou	-	2	7	12
Chrastava	-	-	5	14
Jedovnice	-	6	7	2
Mímoň	-	1	4	12
Velešín	-	4	3	8
Vratislavice n. Nisou	-	2	8	5
Celkem	-	27	39	62

Zdroj: Jüptner, 2004

Sdružení nez. kandidátů s počtem 27 mandátů získalo nejméně funkcí. Nezávislí kandidáti migrovali směrem k politickým stranám. Nejvyšší počet mandátů připadá na bezpartijní na kandidátkách politických stran- 62. Členové politických stran obdrželi 39 mandátů. Lze usuzovat, že většina nezávislých kandidátů oproti nejmenším obcím vystupuje v menších středních obcích pod hlavičkou politických stran, ačkoli jako kandidáti bez politické příslušnosti.

Pro kategorii MSO je charakteristický výskyt až 10 politických stran, oproti minulé kategorii s výskytem až 2 politických stran. Tyto strany jsou tvořeny tzv. „jádre“m. Jádro obce se skládá z převážně dlouhodobě aktivních členů. Politické strany lze rozdělit na strany

etablované, relevantní na národní úrovni (ODS, ČSSD, KDU-ČSL) a strany regionálně-komunální. Strany regionálně-komunální jsou zavedeny v nižších úrovních politiky s dalším dělením na strany regionální (Demokratická regionální strana v Libereckém kraji), strany univerzálně komunální (Sdružení nezávislých, hnutí Nezávislí) a strany lokálně komunální (Sdružení nájemníků Prahy 1). Jádra jsou za účelem maximalizace volebního zisku doplňována na kandidátních listinách tzv. „křovím“, považovaným za osoby bez zájmu na vykonávání funkce zastupitele, figurující jako doplňující člen kandidátní listiny (Jüptner, 2004).

Politické strany se v kategorii MSO scházejí většinou ojedinele, příležitostně až vůbec. Velmi zřídka svolávají schůze před zasedáním zastupitelstva. Schůze politických stran či zastupitelských frakcí se například konají před důležitým hlasováním, kdy je vyžadována stranická disciplína (Jüptner, 2004). Lze konstatovat, že v politickém systému MSO mezi zástupci politických stran a fragmentů je prezence dostatečné disciplíny zvýrazněna výše zmíněnou ojedinelou nutností pořádání schůzí.

Soutěživost systémů v této kategorii je obvykle přítomna v průběhu přidělování exekutivních postů. Pro ostatní situace nelze jednoznačně určit politický systém jako nesoutěživý, ale s výjimkou obcí Vratislavice nad Nisou a Hostinné není konkurence mezi stranami významná a zastupitelstva operují fluentně (Jüptner, 2004).

Termín koalice v obcích menší střední velikosti nabývá podoby velké koalice složené z proti sobě neútočících aktérů. Takové mocenské prostředí má však nepsané „*vymezení sfér vlivu*“ (Jüptner, 2004), které je dané konstelací a vazbami mezi působícími jádry. Jádra působí napříč politickými stranami a sdruženími a jejich existence, založená na osobních vztazích, často přetrvává déle než životnost lokálních politických stran. V obcích MSO při tvorbě koalic převyšují osobní vztahy politické ideologie, a tak fungují na principu „každý s každým“.

3.5.3.3 Obce větší střední velikosti (VSO) a koalice

Pro obce větší střední velikosti byl Jüptnerem určen interval 9001 – 45 000 obyvatel. Byly získány a využity poznatky z obcí Blansko, Boskovice, Čelákovice, Český Těšín, Žďár nad Sázavou, Turnov, Šumperk, Benešov, Jaroměř, Poděbrady, Česká Lípa a Vrchlábí.

Tabulka č.5: Zastupitelské mandáty připadající ve zkoumaných větších středních obcích na nezávislé kandidáty a politické strany (komunální volby 2002)

OBEC/POČET ZASTUPITELŮ	NEZ. KANDIDÁTI	SDRUŽENÍ NEZ. KANDIDÁTŮ	POL. STRANY-ČLENOVÉ POL. STRAN	BEZPARTIJNÍ NA KANDIDÁT. POL. STRAN
Blansko	-	-	20	5
Boskovice	-	6	13	8
Čelákovice	-	6	5	10
Český Těšín	-	-	23	4
Žďár n. Sázavou	-	-	17	10
Turnov	-	7	5	15
Šumperk	-	2	14	11
Benešov	-	-	18	9
Jaroměř	-	-	6	15
Poděbrady	-	5	14	8
Česká Lípa	-	-	20	7
Vrchlabí	-	-	14	7
Celkem	-	26	169	109

Zdroj: Politická revue, Jüptner, 2004

Údaje vyplývající z tabulky hovoří ve prospěch členů politických stran, kterým se podařilo získat 169 zastupitelských mandátů z celkového počtu 304. V pořadí na druhém místě jsou bezpartijní na kandidátních listinách politických stran s počtem 109 mandátů. Zcela nezávislí kandidáti v zastupitelstvech nefigurují, avšak 26 mandátů získali členové sdružení nezávislých kandidátů.

Výsledky ukazují jasné vítězství politických stran. Oproti kategoriím menších obcí zde politické strany majoritně vedou.

Do komunálních voleb se v roce 2002 přihlásilo v průměru 8 politických stran či hnutí a 0,5 nezávislých sdružení. Minimální počet politických stran ucházejících se o zastupitelské funkce byl 5, přičemž maximální 13. Z kandidátních listin politických stran bylo zvoleno 109

bezpártijních uchazečů. Petr Jüptner (2004) konstatuje k poměru registrovaných členů politických stran vyšší zastoupení u etablovaných politických stran: „... *velká část nestraníků na kandidátkách stran jsou kandidáti regionálně-komunálních stran jako Sdružení nezávislých (SNK) nebo Nezávislí.*“

V politickém systému VSO je pozorována větší míra disciplíny. S nárůstem velikosti sledovaných obcí narůstá míra stranické disciplíny. Typické znaky disciplinovanosti byly větší stranická koordinovanost, zavedení pravidelných schůzí či jednotné hlasování (Jüptner, 2004).

Od frekventovanosti schůzí jednotlivých politických frakcí se odvíjí jejich disciplína. Jüptner (2004) uvádí, že například podle starostů Kaly (Blansko) a Sznapy (Český Těšín) frekvence schůzí ČSSD byly pravidelné – jednou měsíčně a členové při hlasování konali identicky. Totéž neplatí pro zastupitelskou frakci starosty Dohnálka (Boskovice), realizující schůze pouze ojediněle, kde existují „*naprosto odlišné názory a nebyla vyžadována jednota*“.

Funkční model v politických systémech je v obcích kategorie VSO polo-soutěživého charakteru. Během obsazování exekutivních postů strany soutěží o posty s ohledem na výsledky voleb, ale v mezidobí (mezi-volebním období) panuje snížená míra soutěživosti. V kategorii VSO téměř nefigurují nesoutěživé politické systémy, případná snížená míra soutěživosti může být determinována velkými exekutivními koalicemi (Jüptner, 2004).

Přestože předvolební koalice v obcích větší střední velikosti nenabývají efektivity, je obvyklé tvořit exekutivní koalice v povolebním období za účelem získání exekutivních postů starosty, jeho zástupců a zbylých členů obecní rady. Často jsou tvořeny z hlediska politického spektra neúplné velké koalice, které přesto zajišťují exekutivní koalici majoritní většinu v zastupitelstvu (Jüptner 2006). Pojem „jádro“ z politických systémů VSO mizí z důvodů aktivity politických stran, protože koalice jsou tvořeny politickými stranami mezi sebou. Přesto však není výjimečná fluktuace členů mezi politickými stranami a vzájemnou nákloností představitelů jednotlivých stran, na základě čeho lze tvrdit, že „jádra“ v některých obcích VSO stále existují (Jüptner, 2004).

3.5.3.4 Největší obce (NM) a koalice

Kategorie největší obce je určena spodní hranicí 45 000 obyvatel. Zkratka NO již byla použita pro nejmenší obce, Jüptner pro největší obce použil upravené označení NM-největší města. Poznatky využitě pro výzkum největších obcí byly nashromážděné z mj. z dotazníků od představitelů měst a ze seminárních prací o politických systémech měst Karlovy Vary, Karviná, Hradec Králové, Most, Olomouc, Ústí nad Labem a městských částí Praha 4, Praha 5, Praha 6, Praha 10, Praha 11 a Praha 13, vztahujících se k volebním období 1998-2002 a 2002-2006.

Tabulka č.6: Zastupitelské mandáty připadající ve zkoumaných největších obcích na nezávislé kandidáty a politické strany (komunální volby 2002)

obec/počet zastupitelů	nez. kandidáti	sdužení nez. kandidátů	pol. strany-členové pol. stran	Bezpartijní na kandidát. pol. stran
Karlovy Vary	-	-	30	8
Karviná	-	3	29	8
Hradec Králové	-	-	27	10
Most	-	-	34	11
Olomouc	-	-	41	4
Ústí nad Labem	-	-	30	7
Praha 4	-	-	43	2
Praha 5	-	-	28	7
Praha 6	-	-	38	7
Praha 10	-	-	39	6
Praha 11	-	-	29	16
Praha 13	-	-	28	7
celkem	-	3	396	93

Zdroj: Jüptner, 2004

V kategorii NM jednoznačně převládají zastupitelé z politických stran s počtem 396 mandátů. Počet straníků etablovaných politických stran je reálně vyšší než indikuje tabulka č.6, jelikož většina bezpartijních kandidátů jsou členy regionálně-komunálních politických stran.

Průměr z počtu kandidujících stran pro sledované obce činil 9 až 10. Do voleb se hlásilo 6 až 13 politických stran. U největších obcí ve volebním období 2002 sledujeme z důvodu zavedení pěti procentní hranice pro vstup do zastupitelstva nárůst vytváření koalic v předvolebním období (Jüptner, 2004). Lze logicky usoudit, že zakládání koalic je pro některé aktéry nutností pro překonání hranice pěti procent. Etablované politické strany (ODS, ČSSD, KSČM) jímají stovky, v případě KSČM až tisíce členů. U ostatních politických stran se jedná řádově o desítky členů. Politická situace v NM byla dlouho obdobou parlamentní politiky, kdy rozložení sil zhruba kopírovalo parlamentní úroveň. S příchodem regionálně-komunálních politických stran (2002), které jsou na této úrovni relevantní, se rozložení sil mění v prospěch právě regionálně-komunálních stran (Jüptner, 2004). Petr Jüptner (2004) dále k tomuto dodává, že *„regionálně-komunální politické strany ve volbách i v největších městech porážely etablované parlamentní strany, Evropští demokraté („Demokraté Jana Kasla“) se v Praze v počtu zastupitelů stali dokonce druhým nejsilnějším politickým seskupením hned po ODS“*.

Politické systémy největších měst jsou velice soutěživé a navzdory tomu, že někteří představitelé popisují radnice jako „velkou rodinu“, pracují jako na parlamentní úrovni na principu „vlády a opozice“. Před volbami strany projevují svůj zájem o získání exekutivních postů a dochází oproti kategorii VSO k masivní agitaci, nezřídka k osobním návštěvám stranických špiček. Politický systém NM může být pro politiky stěžejní pro vstup do parlamentní politiky, oproti VSO se jedná o značně prestižní prostředí (Jüptner, 2004). Povolební vyjednávání jsou někdy ovlivněny nejvyššími představiteli politických stran, kteří vedou jednání mezi sebou. Obsazení nejvyšších exekutivních postů znamená nejen prestiž, ale mnoho zastupitelů je „uvolněno“ a získává moc nad přerozdělováním finančních prostředků. Zájem o tyto posty je velký, stejně jako míra soutěživosti v politických systémech největších obcí. Od tohoto se také odvíjí nutnost vysoké koordinace a pravidelných schůzí politických stran či zastupitelských frakcí, které jsou na programu téměř denně. Výsledkem je vysoká míra disciplinovanosti jednotlivých zastupitelských frakcí. Ideologie členů politického systému největších měst osciluje mezi nepolitickým přístupem „klasických“ komunálních politiků a ideologií parlamentních politiků (Jüptner, 2004).

V kategorii největších měst se o koaliční spolupráci jedná již před volbami. Některé strany jednájí v předvolebních bojích o koalici z důvodu získání pěti procentní hranice ve volbách, bez které by nemohli vstoupit do zastupitelstva. Ostatní koalice se předběžně tvoří s cílem získání po volbách nadpoloviční většiny zastupitelských křesel a obsazení důležitých funkcí v městské radě, či funkci starosty a jeho náměstků – místostarostů (Jüptner, 2004). Tvořené koalice mají různé formy. Minimální vítězné koalice jsou tvořeny za účelem koncentrace moci a získání nadpoloviční legislativní většiny. K minimálním vítězným koalicím se někdy přidávají strany nad minimální vítězný počet. Takové koalice se za minimální vítězné koalice považovat nedají. Tyto „neminimální“ a další velké koalice se vytvářejí z důvodu rovnováhy v koalici či eliminace KSČM. Politický systém NM naráží na tabu parlamentní politiky možnosti tvorby koalic ideologicky rozdílných politických subjektů. I zde tvorba minimálních vítězných koalic funguje mezi ideologicky odlišnými aktéry, kteří jeví větší snahu o koncentraci moci než o prosazení programu. Koalice mezi etablovanými stranami, které na parlamentní úrovni zpravidla nejsou formovány, jsou v největších obcích z těchto důvodů běžné (Jüptner, 2004).

3.5.3.5 Shrnutí Jüptnerovy teorie

Předvolební a povolební koalice mají svoji účinnost a je důležité je rozlišovat. Před volbami je nutné zvážit šance na dosažení pěti procentního kvora. Například dvě strany s předběžným odhadem na získání tří procent hlasů voličů dohromady mohou získat šest procent a limit pro vstup do zastupitelstva překonat. Předvolební koalice nemusí být výhodná, protože volební systém akumuluje volební hlasy a subjekty se takto sami diskriminují. Zpravidla v nejmenších obcích s nedostatkem kandidátů v minulosti docházelo k předvolebním koalicím. Naopak ve větších obcích strany preferují dělit své členy na více kandidátních listin a zvýšit tak šanci na větší koncentraci moci v zastupitelstvu (Jüptner, 2004).

Jüptner (2004) shledává koalice v nejmenších obcích „neformálními a neinstitucionalizovanými“. Koalice v obcích MSO a VSO rozhodují o volbě radních a uvolněných zastupitelů, pouze v obcích největší velikosti fungují koalice trvale a spolupráce je podpořena koaliční smlouvou. Utváření legislativních koalic je typické pouze pro některá největší města, protože v ostatních případech jsou tvořeny koalice exekutivní, většinou krátkodobé. V případě existence koalice legislativní, je tato koalice často ovlivněna exekutivní koalicí vzniklou v povolebním jednání a je dlouhodobá.

Závěrem je třeba označit termín „koalice“ za problematický, relevantní. V některých typech obcí na komunální úrovni politických systémů je koalice obdobou „velké rodiny“, kdy spolupráci navazuje „každý s každým“. Tyto spolupráce jsou zakládány na mimopolitických vztazích. Relevantní jsou interpersonální vztahy aktérů politické scény či obecní oligarchie. V menších obcích jsou politické strany chápány jako určité zlo nutné k participaci na řízení věcí veřejných, což se odráží v podobě „koalic“, které jsou spíše zájmovými skupinami, protože řešené problémy jsou velice konkrétní a nejsou rozlišovány v měřítku ideologií a politických programových linií. Oproti tomu lze jednoznačně identifikovat tyto zájmové skupiny, které se v rozhodování o věcech veřejných angažují. Dle Jüptnera (2004) zájmové skupiny „*prospěch své obce vidí přirozeně mj. i v podpoře „svých“ institucí*“. Na komunální úrovni se jedná například o členy školských a zdravotnických zařízení, soukromých firem, obecních příspěvkových organizací, tělovýchovných jednot či kulturních nebo seniorských spolků (Jüptner, 2004).

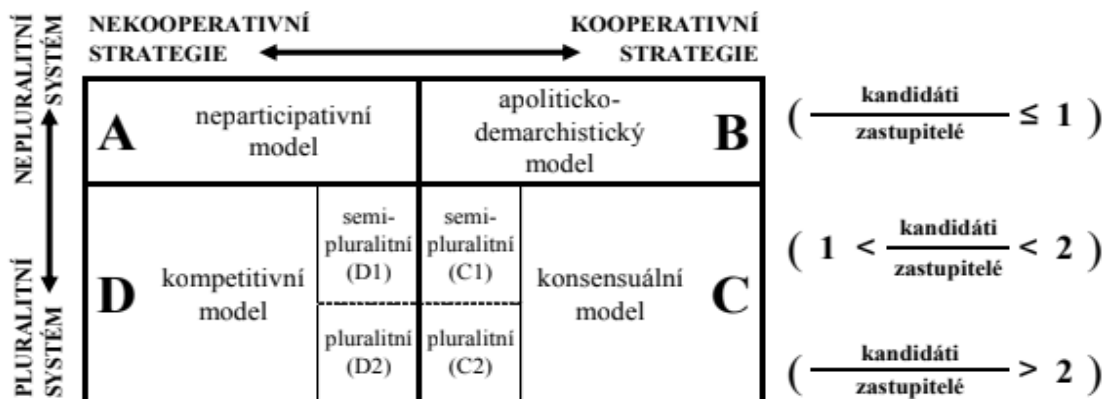
3.6 Lokální modely demokracie venkovských obcí dle Bubeníčka

Bubeníček (2010) vyhraduje pro modelování demokracie venkovských obcí dvě nosná kritéria. Za prvé na základě rivality člení na kooperativní a nekooperativní model, který vyplývá zejména z charakteru volebního boje o hlasy voličů. Za druhé člení ve smyslu plurality na systém pluralitní a nepluralitní. Pluralitním systémem sledává systém o jedné či více kandidátních listinách, kde počet kandidujících osob je vyšší než počet rozdělovaných zastupitelských křesel.

V souladu s výše zmíněnou problematikou plurality Bubeníček zavádí také tzv. index plurality. Platí, že čím vyšší index plurality, tím více počet kandidátů převyšuje počet obsazovaných zastupitelských křesel. Index plurality i_p se rovná podílu počtu kandidátů a počtu volených zastupitelů. Pohybuje-li se index plurality mezi 1-2 lze hovořit o semi – pluralitním systému, je-li index plurality vyšší než 2, hovoříme o pluralitním systému. Bubeníček (2010) rozděluje pluralitu na poloviční a úplnou z důvodu, že v případě $i_p < 2$, nelze plně obměnit zastupitelstvo náhradními kandidáty, protože jejich počet je menší než počet zastupitelů.

Z kombinace kooperativního či nekooperativního modelu a pluralitního či nepluralitního systému Bubeníček (2010) vyvozuje 4 typologie lokálních modelů demokracie pro venkovské obce.

Schéma 1: Typologie lokálních modelů demokracie

Zdroj: (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010)

3.6.1 Model A: Neparticipativní model

Jedná se o kombinaci nepluralitního stranického systému a nekooperativního strategií místního politické scény. Situace popisovaného modelu je zoufalá, až do té míry, že politický systém je na pokraji existence a v sázce je zachování vlastní autonomie municipality. Není neobvyklé, že volby se opakují z důvodu nedostatečného počtu alespoň 5 kandidátů. Nenechat obci zaniknout je v zájmu několika obyvatel. Jelikož obce bývají zadlužené, obyvatelé se obávají kritiky ostatních spoluobčanů. Jedno z východisek je angažovanost novousedlíků, kterým na vlastní autonomii obce závisí více než starousedlíkům. Cesta směrem k modelu B je například zvýšení komunikace mezi zastupitelstvem a občany obce za pomoci místních periodik (Bubeníček, 2010).

3.6.2 Model B: Apoliticko-demarchistický model

Zde se jedná o kombinaci nepluralitního stranického systému a kooperativní strategie místních politických aktérů. Pro model B stále platí nezájem o participaci na vedení municipality. Volby jsou nástrojem neoblíbeného náboru do obecního zastupitelstva. Kandiduje pouze jedna strana a počet kandidátů není vyšší než počet zastupitelských pozic. Tento model bývá odrazovým můstkem nově vzniklých obcí. Zastupitelstvo obce koná tak, aby se vyhnulo politickým střetům. Funkce zastupitele, potažmo starosty je jakýsi „Černý Petr“ a často dochází po skončení volebního období k obměnám, či naopak fungování úřadu

dosáhne stereotypu a občané cítí, že nechtějí nic měnit a nemají potřebu aktivně zasahovat do dění v obci. Občanům není samostatnost obce lhostejná, což je hlavní rozdíl oproti modelu A. Při vyšší míře participace obyvatel na veřejném životě a politickém životě se model B hbitě posouvá směrem k modelu C (Bubeníček, 2010).

3.6.3 Model C: Konsenzuální model

Jedná se o pluralitní stranický systém a kooperativní strategie při dosahování konsenzu. Zde již do zastupitelstev kandiduje více kandidátů, než je volených zastupitelů, ale hlavním cílem voleb a motivem kandidátů je stále zachování samostatnosti obce. Model C může být o trochu soutěživější než model B, stále se ale jedná pouze o kvazikonkurenční systém, kde soutěživost je minimální. Oproti modelu B se model C vyznačuje vyšší účastí na veřejném životě a vysokou volební účastí. Ve většině případů obcí modelu C je kandidátka centrálně řízena a tvořena pouze samostatně kandidujícími nezávislymi kandidáty (Bubeníček, 2010).

3.6.4 Model D: Kompetitivní model

Poslední model je kombinací pluralitního systému a nekooperativní strategie. Na rozdíl od předchozích modelů je kladen důraz na získání či udržení zastupitelských postů z důvodu získání kontroly nad vedením obce. Formování zastupitelstva nelze označit jako naplnění funkcí z důvodu setrvání obce. Volební boje nabývají soutěživý charakter. Nezřídka jsou formovány minimální vítězné koalice. Stranické systémy mohou mít mnoho podob. Lze se setkat s modely s vyvinutými stranickými systémy, či stále pouze s kandidátkou samostatně kandidujících nezávislých kandidátů. Objevují se zde i strany s celorepublikovou působností. Některé modely jsou tak vyvinuté, že jejich političtí aktéři se od sebe snaží odlišit na bázi programu. Působí-li v obci dvě skupiny s odlišnými představami o budoucnosti obce, dochází často k šachovým situacím v období po volbách, kdy jedna strana drží druhou v šachu a má dostatečnou moc k vyvolání nových voleb v případě složení svých funkcí. Dalším znakem modelu D jsou například časté změny územního plánu či opakované změny rozhodnutí o plánovaných projektech (Bubeníček, 2010).

3.7 Hospodaření obce

Hospodaření obce spadá do výkonu samostatné působnosti. Je nejdůležitějším prvkem, protože jen kvalitně a správně vedené hospodaření zaručí obci trvale udržitelný rozvoj. Obec je dle zákona č.563/1991 Sb., o účetnictví povinna vést si své účetnictví. Další zákonná

povinnost pro obec je pečovat o svůj majetek jako řádný hospodář – tato povinnost vyplývá z postavení obce jako veřejnoprávní korporace. Pojem „řádný hospodář“ pro obec znamená sledovat včasné splácení dluhů, předcházet promlčení aj. Za obecní závazky a hospodaření stát neručí a není zodpovědný (Kočí, 2012).

Hospodaření obce je podřízeno pravidelné roční kontrole dle zákona č. 420/2004 Sb., o přezkoumávání hospodaření územních samosprávních celků, o kterou obec požádá příslušný krajský úřad a ten kontrolu provede v rámci přenesené působnosti. Obec si ale může vybrat také auditora nebo auditorskou společnost, toto rozhodnutí je pouze na ní. Jednu možnost je ale povinna zvolit, a pokud tak neučiní, přezkoumání provede příslušný krajský úřad sám i bez její výzvy. Náklady za přezkoumání obecního hospodaření krajským úřadem nese příslušný krajský úřad, pokud přezkoumání provedl auditor či auditorská společnost, náklady hradí obecní úřad ze svých zdrojů (Kočí, 2012).

3.7.1 Financování obcí

Zastupitelstvo obce je příslušným orgánem, který rozhoduje a připravuje financování obce na daný rok v rámci své pravomoci v samostatné působnosti.

Hlavními zdroji financování v obecním rozpočtu jsou daňové, nedaňové, kapitálové příjmy a transfery. V rámci obecních příjmů představují hlavní příjmy příjmy daňové a dále transfery z veřejných rozpočtů i příjmy nedaňové, kterými jsou například příjmy z prodeje a pronájmů či příjmy z vlastní činnosti (Boháč, 2013).

Dle Mateje (2017) jsou daňové příjmy obcí tvořeny: daní z přidané hodnoty (DPH), daní z příjmu fyzických osob, daní z příjmu právnických osob, daní z nemovitých věcí, daní z hazardu a dále místními a správními poplatky.

Finanční správa ČR zajišťuje výběr všech daní a následně jednotlivých obcím převádí jejich podíl na jejich účet. Obvykle se tak děje dvakrát měsíčně. U daně z nemovitých věcí jde na obecní účet celý výnos, nikoliv pouze podíl. Místní a správní poplatky obce vybírají samy dle platných předpisů a zákona. Existují také daně sdílené a výlučné. Sdílená daň je taková, ze které jde podíl na více úrovních veřejných rozpočtů. Výlučná daň je naopak taková daň, ze které jdou všechny vybrané prostředky jednomu příjemci, jedné úrovni veřejného rozpočtu (Boháč, 2013).

3.7.2 Rozpočtové určení daní

Rozpočtové určení daní v rámci obecních daňových příjmů představuje model, dle kterého jsou přerozdělovány daně mezi všechny úrovně veřejných rozpočtů – státní, obecní i krajský. Děje se tak na základě zákona č. 243/2003 Sb., o rozpočtovém určení daní. Tento zákon je neustále diskutován a rozebírán zástupci samospráv, zástupci státu i Poslanecké sněmovny a Senátu ČR. Přerozdělování daní je aktuální problematikou. V rozpočtovém určení daní jsou dva typy přerozdělování daní sdílených a to vertikální a horizontální. Dle vertikálního typu přerozdělování se sdílené daně přerozdělují mezi jednotlivé úrovně veřejných rozpočtů. Naopak dle typu horizontálního se sdílené daně přerozdělují pouze v rámci jedné úrovně veřejného rozpočtu (MF, 2018).

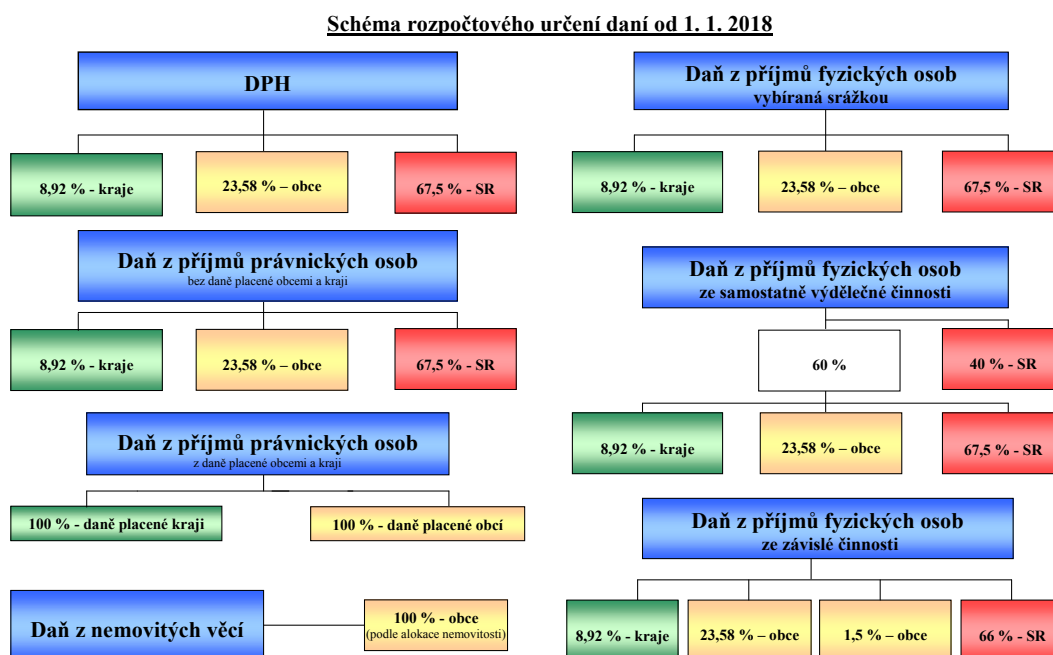
Zákon jasně definuje, jak spočítat každý rok podíl jednotlivých obcí na výnosu daní. Do tohoto výpočtu je zanesen počet obyvatel obce, velikost jejího území a počet škol a školek, které sama obec zřizuje. Přesné procento podílu dané obce na určeném výnosu sdílených daní je uvedeno ve Vyhlášce 219/2019 Ministerstva financí, která je aktualizována každý rok. Do svého rozpočtu obce inkasují příjem ve výši 1,5% z celkového výnosu daně z příjmů FO, tento výnos je posléze přerozdělen mezi jednotlivé obce dle počtu zaměstnanců s místem výkonu práce v konkrétní obci. Příkladem výlučného příjmu obcí je výnos na dani z nemovitosti a dani z příjmů PO a to tehdy, pokud je poplatníkem dané obce (Matej, 2017).

Výše nedaňových příjmů a kapitálových příjmů závisí na objemu majetku obce a objemu vlastní činnosti, což mohou být například příjmy z prodaného zboží či za poskytování služeb. Mezi tyto příjmy patří i sankční poplatky, splátky půjček, výnos z majetku finančního rázu a také pokud obec prodá neinvestiční majetek. Doplnkovým příjmem obecních rozpočtů jsou příjmy kapitálové, které představují především prodeje dlouhodobého majetku (MF, 2018).

Významným zdrojem příjmů obecního rozpočtu jsou transfery ze státního rozpočtu a fondů, z rozpočtů EU a krajů. Transfery ze státního rozpočtu tvoří nejpodstatnější část a jsou rozděleny na dva typy a to příspěvek na výkon státní správy a státní dotace. Třetina transferů pochází z MŠMT, velká část je neinvestičního charakteru a určena na přímé náklady vzdělávání jako jsou platy zaměstnanců a školní pomůcky, dále se jedná o dotace soukromým školám. Druhým významným poskytovatelem dotací do obecního rozpočtu je MPSV, které

přináší finance na činnost obcí s rozšířenou působností v odvětví sociálních služeb. MMR, MZe, MŽP a MD zajišťují investiční prostředky pro kvalitnější veřejné služby, zvýšení ekologické stability, rekonstrukci obecních silnic, opravu vodovodů a kanalizace (Matej, 2017).

Schéma 2: Rozpočtové určení daní

Zdroj: Finanční správa

3.8 Suburbanizace

Urbanizace jako proces migrace obyvatelstva do velkých měst je od konce Druhé světové války vázán k pojmu suburbanizace. Urbanizace je celosvětový fenomén, který není otázkou pouze stěhování populace do velkých měst. Spolu s tím je pozorován také behaviorální efekt. Jedná se o komplexní proces (Kostecký, Vobecká, 2007), který přináší komplexitu změn, zasahujících mimo relativní podíl lidí žijících ve městech také do společenských vztahů, organizace společnosti a způsobu života (Musil in Kostecký, Vobecká, 2007). Industrializace a technologický vývoj zapříčinili rapidní nárůst obyvatel velkých měst, ale z kapacitních a dalších důvodů tento proces nemohl pokračovat donekonečna. Lidé se začali stěhovat mimo centra měst, hledali lepší podmínky životního prostředí, či se chtěli odprostit od života

v zastavěných oblastech. Díky progresu automobilismu a investic do infrastruktury se nabízí migrace do příměstských oblastí, nazývaná suburbanizace (Kostecký, Vobecká, 2007). Do suburbií se stěhují vzdělanější, spíše střední a vyšší vrstvy společnosti, jelikož si mohou dovolit namísto platby městských nemovitostí koupit či pronájem domu v příměstské oblasti. Časopis Veřejná správa (2008) rozvíjí tvrzení o sociální diversifikaci, uvádí, že migranti z měst „...mají výrazně nižší věkový průměr, tvoří ucelené rodiny nebo jde o mladé páry, které zakládají rodinu a upřednostňují zdravé životní prostředí na okrajích měst. Ve skupině nových residentů jsou výrazně zastoupeny osoby se středoškolským a vysokoškolským vzděláním patřící do vyšších příjmových kategorií (tedy obecně s vysokým sociálním statusem)“. Nově přichozí obyvatelé tak významně pozměňují sociální stratifikaci původně venkovských suburbánních sídel“ Zároveň zpravidla disponují automobilem a mají možnost dojíždět do zaměstnání, škol, či za kulturou. Důsledkem suburbanizace je rozšiřování plochy měst, jelikož z příměstských částí se postupně stávají městské části, dále vyšší automobilová doprava, jelikož obyvatelé suburbií dojíždějí do měst, například do zaměstnání. Mezi další důsledky suburbanizace Kostecký a Vobecká (2007) řadí prostorovou segregaci různých sociálních skupin, fiskální problémy centrálních měst či administrativně správní fragmentaci.

S migrací obyvatel do suburbií dochází také k přísunu obyvatel z městských oblastí, kde existuje větší stranickost lokální politiky, oproti tomu v menších obcích velikosti příměstských suburbií je typická aktivita nestraníků a nezávislých. Je různé, jakým způsobem jsou noví obyvatelé, jejich názory a politická stranickost zahrnuti do politického systému suburbie.

4 Vlastní práce

4.1 Historická charakteristika obce Dobrovíz

Původ obce Dobrovíz se písemně datuje od roku 1238. V tomto roce se stala součástí majetku zderazského kláštera, kterému byla udělena darem od Všeboha z Hrabšic. Od roku 1995 je v obci vyhlášena vesnická památková rezervace s centrem kolem návesní kaple zasvěcené Panně Marii. Kaple byla postavena v pozdně barokním stylu ve druhé polovině 18. století. Památková rezervace se týká ojedinělých staveb lidové architektury ve středu obce, obsahující rodinná sídla či statky s historickou tradicí udržovanou dodnes. Například v ulici Družstevní, č.p.1, sídlí ve statkovém stavení Farma Krupička, produkující lokální mléčné a masové potraviny. Zemědělská usedlost, kde farma sídlí, je výrazným prvkem památkové rezervace. Obytný dům pocházející ze 17. století prošel v 19. století klasicistní rekonstrukcí, původně byl však postaven v barokním stylu. Velice výraznou dominantou domu je nárožní věžice z roku 1900. Součástí stavení je hospodářské stavení z 19. století, které obsahuje dodnes užívané stáje a chlévy. V okolí centrální části památkové rezervace stojí za zmínku také budova č.p.5, kde probíhalo natáčení pohádky Tři veteráni. Další součástí památkové rezervace je Žákův mlýn, stojící na konci katastrálního území obce, mimo osídlené centrum, na soutoku Dolanského a Sulovického potoka. Vodní mlýn je písemně doložen k roku 1548 (Špaček, 2017).

Obec Dobrovíz byla od 13. století v soukromém vlastnictví zderazského kláštera, následně během husitských válek připadla roku 1422 do Pražanům. Roku 1436 císař Zikmund stvrdil předání Dobrovíze pod majetek Tvocha z Nedvídkova. V následujících stoletích byl Dobrovíz součástí Buštěhradských či Tuchoměřických statků a majetkem Kolovratů či Jezuitů. Jezuité ves vlastnili do roku 1773, kdy řád zanikl.

4.2 Územní struktura obce Dobrovíz

Obec Dobrovíz se nachází ve Středočeském kraji, 10 km západně od hranic hl. města Prahy a spadá pod okres Praha-západ. V okolí obce Dobrovíz se nachází obce Hostouň, Hostivice, Kněževes, Běloky či Jeneč.

Obec Dobrovíz se rozkládá na 597 ha. V těsné blízkosti obce se nachází Letiště Václava Havla. Území obce prakticky objímá západní konec hlavní ranveje letiště. Velkou část území tvoří plochy zastavěné skladovými halami a jinými industriálními prostory, jedná se například o sklad mezinárodní americké společnosti Amazon.

Obrázek č.1: Katastrální území obce Dobrovíz

Zdroj: [google.com/maps](https://www.google.com/maps)

Většina území obce je tvořena zemědělskou půdou. Zastavěné plochy z celkových 597 ha činí 27 ha. Další části území jsou tvořeny zahradami, ovocnými sady, travními porosty, lesní půdou, či vodní plochou. Tabulka č. 7 zprostředkovává detailní členění druhů pozemků obce.

Tabulka č.7: Druhy pozemků obec Dobrovíz

Celková výměra pozemku (ha)	0
Orná půda (ha)	469,4915
Chmelnice (ha)	0
Vinice (ha)	0
Zahrady (ha)	14,445
Ovocné sady (ha)	5,9545
Trvalé travní porosty (ha)	4,6797
Zemědělská půda (ha)	494,5707
Lesní půda (ha)	2,9515
Vodní plochy (ha)	1,6807
Zastavěné plochy (ha)	27,0811
Ostatní plochy (ha)	70,3863
Koeficient ekologické stability (%)	0

Zdroj: RIS

4.3 Demografická analýza

K 1.1.2019 měla obec Dobrovíz 548 obyvatel, z toho 283 mužů a 265 žen. Průměrný věk obyvatelstva byl 41,8 let, kdy u žen byl průměr vyšší o 1,7 roku (ČSÚ, Počet obyvatel v obcích, 2019). Dle kategorizace Petra Jüptnera (2004) patří Dobrovíz do kategorie nejmenší obce, kterými jsou obce do 1700 obyvatel.

Tabulka č.8: Demografický vývoj obce Dobrovíz (stav k 31.12.)

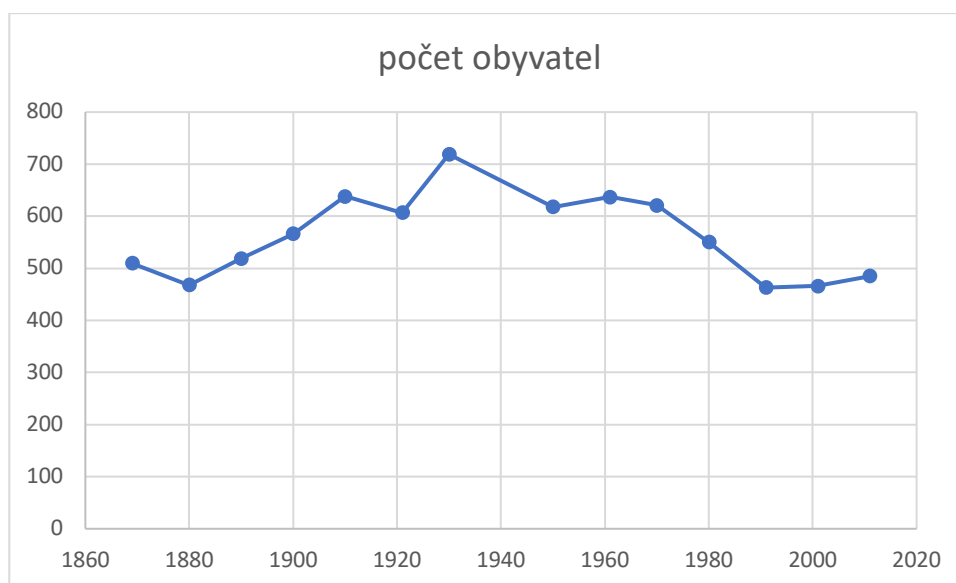
		2014	2015	2016	2017	2018
Počet obyvatel celkem		510	537	537	550	548
v tom podle pohlaví	muži	262	273	276	286	283
	ženy	248	264	261	264	265
v tom ve věku (let)	0-14	72	89	86	92	91
	15-64	342	353	353	357	357
	65 a více	96	95	98	101	100
Průměrný věk		42,5	41,9	42,2	41,9	41,8

Zdroj: ČSÚ

Dle údajů ČSÚ v posledních pěti letech počet obyvatel v Dobrovízi kolísavě stoupá, s výjimkou roku 2018, kdy počet obyvatel klesl o 2. Nárůst obyvatelstva může být ovlivněn trendem pohybu populace směrem k hlavnímu městu a jeho okolí. Naopak lidé z měst migrují na přilehlý venkov, například z důvodu vyšší kvality života a životního prostředí. Jedním z důvodů skokového nárůstu mezi lety 2014 a 2015 může být uvedení do provozu distribučního a logistického centra Amazon na území obce. Amazon je zaměstnavatelem 3000 osob, což ho v činí největším zaměstnavatelem v okolí.

Následující graf zobrazuje vývoj počtu obyvatel obce Dobrovíz mezi lety 1869-2011. Od roku 1880 hodnota počtu obyvatel vystoupala na maximální historickou hodnotu 719 obyvatel pro rok 1930. Od roku 1930 do roku 2001 hodnota počtu obyvatel kolísavě klesala a od roku 2001 začala stoupat.

Graf č.1: Počet obyvatel obce Dobrovíz (1869-2011)

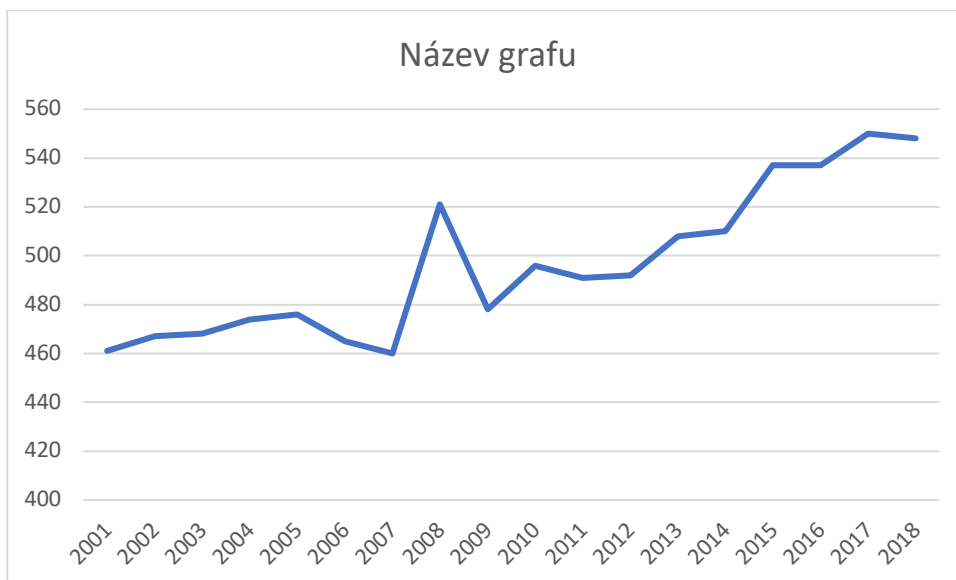

Zdroj: Vlastní zpracování dat z ČSÚ

Mezi lety 2008 až 2018 hodnota počtu obyvatel stoupla z 460 na 548 (Graf č.2). Je zřejmé, že obec Dobrovíz dlouhodobě nevykazuje nárůst obyvatel společně s trendem nárůstu obyvatel větších měst, přestože se jedná o oblast v bezprostřední blízkosti hl. města. K pomalému a nepravidelnému růstu obyvatel došlo až od roku 2001.

Obec Dobrovíz se nachází v těsné blízkosti Letiště Václava Havla, proto spadá do hlukové zóny B. Znamená to, že pozemky zde mohou být levnější, ale přesto lidé upřednostňují klidnější, „nehlukové zóny“. Nesignifikantní nárůst obyvatelstva Dobrovíze má za příčinu také jeho pozice ve hlučném prostředí.

Graf č.2: Počet obyvatel obce Dobrovíz (2001-2018)

Zdroj: Vlastní zpracování dat z ČSÚ

4.4 Vzdělanost obyvatelstva

Dle tabulky 9 v roce 2011 byla koncentrace obyvatel s vysokoškolským vzděláním nižší než celorepublikový průměr. Pouze 10,7% obyvatel Dobrovíze dosáhlo do roku 2011 vysokoškolského vzdělání. Oproti tomu celorepublikový průměr byl 12,5 %. (ČSÚ, SLDB 2011). Nejvíce obyvatel dosáhlo vyučení a středně odborného vzdělání bez maturity a to 33 %, což odpovídá celorepublikovému průměru daného roku. Přestože se jedná o suburbánní oblast, vzdělanostní struktura Dobrovíze neodpovídá jiným suburbánním oblastem, zejména v okolí Prahy. Pro takové oblasti je v důsledku migrace z větších měst typické, že narůstá počet osob se středoškolským a vysokoškolským vzděláním. Tento fenomén v případě obce Dobrovíz nelze jednoznačně pozorovat, zejména protože nově přistěhovalých osob z větších měst přibývá pomalu.

Tabulka č.9: Obyvatelstvo podle stupně vzdělání

Obyvatelstvo 15leté a starší		468
v tom podle stupně vzdělání	bez vzdělání, základní vč. neukončeného	77
	vyučení a stř. odborné bez mat.	157
	úplné střední s maturitou	144
	vyšší odborné a nástavbové	19
	vysokoškolské	50
	nezjištěné vzdělání	21

Zdroj: ČSÚ, SLDB 2011

4.5 Doprava

Veřejnou dopravu v obci zajišťují regionální autobusoví a vlakoví dopravci. Obec je vybavena dvěma zastávkami, využívanými autobusovým dopravcem ČSAD MHD Kladno, a.s. a dále vlakovou zastávkou. České dráhy, a.s. zde provozují jednu linku, spojující okolní obce Hostivice a Kněžves. Dále je na území obce provozována soukromá doprava pro zaměstnance distribučního centra Amazon, které zaměstnance sváží například z Ústeckého kraje. Tato doprava je vedena po obchvatu Dobrovíz, který byl vybudován pro účely omezení nákladní dopravy na hlavních komunikacích obce.

V obci Dobrovíz se nenachází základní škola. Mladiství, studující obyvatelé cestují mimo obec. Celkem 38 studentů jezdí každý den převážně do základních škol v Kněževsi, Hostivici, či Kladně. Kromě studentů vyjíždí z 280 ekonomicky aktivních obyvatel (RIS,2011) celkem 105 obyvatel do zaměstnání, což činí 37,5 % vyjíždějících do zaměstnání (RIS,2011).

Tabulka č.10: Vyjíždějící obyvatelé do zaměstnání a škol

Vyjíždějící celkem		143	
v tom	vyjíždějící do zaměstnání	105	
	v tom	v rámci obce	1
		do jiné obce okresu	15
		do jiného okresu kraje	14
		do jiného kraje	75
		do zahraničí	0
		vyjíždějící do škol	38
	v tom	v rámci obce	0
		mimo obec	38

Zdroj: ČSÚ, 2011

4.6 Příležitosti a vybavenost obce

V obci se nachází Mateřská škola Sluníčko. Základní škola se zde nenachází. Dále v obci působí fotbalový klub TJ Sokol Dobrovíz. V areálu fotbalového sportoviště se nachází restaurace. Druhá restaurace se nachází v centrální části obce a tvoří součást kulturního domu. V obci se nachází také rybník a sdružení místních rybářů, kteří zde praktikují rybolov. Nevšední vánoční zážitek nabízí Vánoční dvůr, v provozu během zimních měsíců. Dále se v obci nachází obchod s potravinami. Své sídlo zde má autoservis, kovář, truhlář a jiní řemeslníci. Kulturní vyžití je zpravidla na bázi obecních plesů a fotbalových zápasů.

4.7 Analýza volebních výsledků

Následující část práce obsahuje analýzu volebních výsledků a mezivolebních období od roku 2006 do současnosti. Bylo provedeno dotazníkové šetření, kterého se zúčastnili současní i bývalí členové zastupitelstva obce.

4.7.1 Komunální volby 2006

Volby do obecních zastupitelstev se konaly v termínu 20.-21.10.2006. Bylo vydáno a zároveň odevzdáno 267 obálek z 382 možných. Celkem bylo přiznáno 1703 platných hlasů, o které se ucházeli volební aktéři SNK-Budoucnost, SNK-obec Dobrovíz a Občanské sdružení „Obchvat Dobrovíz“.

V komunálních volbách v roce 2006 odvolilo téměř 70 % ze seznamu voličů obce Dobrovíz. Přesná volební účast byla 69,90 %, což je o 20 % více než průměr ve Středočeském kraji v roce 2006 (49,90 %). Nadprůměrná volební účast ukazuje na vysokou volební disciplínu v obci.

Průměr zúčastněných voličů ve Středočeském kraji činil 49,90 %. Okres Praha-západ, ve kterém se Dobrovíz nachází, byl s téměř 58% okres s největší volební účastí kraje. V obci Dobrovíz se komunálních voleb aktivně zúčastnilo 69,90 %, přičemž nejvyšší volební účast okresu Praha-západ byla evidována v obci Bratřínov (82,41 %) a nejnižší (40,24 %) v obci Lichoceves (Volby.cz, 2006).

Celkový počet kandidátů do obecního zastupitelstva byl 19 osob. SNK-Budoucnost mělo na své listině 6 kandidátů, SNK-obec Dobrovíz 8 kandidátů a Obč. sdr. „Obchvat Dobrovíz“ 5 kandidátů.

4.7.1.1 Analýza výsledků voleb

Ve volbách roku 2006 bylo voleno 7 zastupitelů. Nejvíce hlasů a mandátů získalo SNK-obec Dobrovíz, konkrétně 1105 hlasů a 5 zastupitelských mandátů. Na druhém místě figurovalo SNK-Budoucnost se 433 hlasy a 2 získanými mandáty. Občanské sdružení „Obchvat Dobrovíz“ získalo 165 hlasů, přičemž takový počet nebyl dostatečný k získání mandátu.

Volby vyhrálo SNK-obec Dobrovíz s 64,89 % hlasů. Druhé SNK-Budoucnost získalo 25,43 % hlasů a třetí Obč. sdr. „Obchvat Dobrovíz“ pouze 9,69 % hlasů. Detailnější přehled volebních výsledků podává tabulka č. 10.

Tabulka č.11: Volby do zastupitelstva obce Dobrovíz (2006)

Kandidátní listina		Hlasy		Počet kandidátů	Přepočtený základ dle počtu kandidátů	Přepočtené % platných hlasů	Počet mandátů
číslo	název	abs.	v %				
<u>1</u>	SNK-Budoucnost	433	25,43	6	1 459,71	29,66	2
<u>2</u>	SNK-obec Dobrovíz	1 105	64,89	8	1 703,00	64,88	5
<u>3</u>	Obč.sdr. "Obchvat Dobrovíz"	165	9,69	5	1 216,42	13,56	0

Zdroj: Volby.cz, 2006

Povolební situace

Složení zastupitelstva obce zobrazuje tabulka č.11.

Vzhledem k majoritnímu podílu získaných hlasů skrz kandidátní listinu SNK-Dobrovíz bylo obsazeno 5 mandátů v zastupitelstvu. Pozice SNK-Dobrovíz v zastupitelstvu se takto jeví velice silná a vzhledem k tomu, že není volena rada obce, je exekutivně efektivní.

Koalice mezi politickými stranami či sdruženími v politickém systému obce po komunálních volbách nebyla vytvořena z logických důvodů, jelikož SNK-obec Dobrovíz i bez podpory jiného politického aktéra početně dominuje zastupitelstvu obce. Zároveň SNK-Budoucnost položením svých mandátů nevyvolá šachovou situaci.

Tabulka č.12: Zvolení zastupitelé dle výsledků komunálních voleb (2006)

Kandidátní listina	Kandidát	Politická příslušnost	Hlasy
SNK-Budoucnost	Krupička Ladislav	BEZPP	95
SNK-Budoucnost	Hroník Václav	BEZPP	86
SNK-obec Dobrovíz	Šafr Martin	BEZPP	193
SNK-obec Dobrovíz	Krupičková Jitka	BEZPP	171
SNK-obec Dobrovíz	Šesták Jiří	BEZPP	169
SNK-obec Dobrovíz	Charwot Břetislav	BEZPP	149
SNK-obec Dobrovíz	Krejčí Václav	KSČM	142

Zdroj: Volby.cz, 2006

Na následujícím prvním zasedání zastupitelstva obce byl jednoznačně zvolen starostou obce Jiří Šesták. Pozici místostarosty obsadil nově kandidující Martin Šafr.

4.7.2 Komunální volby 2010

Volby do obecních zastupitelstev se konaly ve dvou dnech 15.-16.10.2010. Z celkem 271 vydaných obálek bylo odevzdáno 269. Celkem bylo spočítáno 1770 platných hlasů (Volby.cz, 2010). Do voleb byly přihlášeny 3 sdružení nezávislých kandidátů: SNK- Obec Dobrovíz, „Volba pro obec“ a Sdružení nezávislých kandidátů (SNK).

Dle údajů Volby.cz (2010) volební účast dosáhla znovu téměř 70 %, přesněji 69,85 %. Ze 388 voličů na seznamu se voleb zúčastnilo 271, což je více oproti celostátní volební účasti (47,32 %), účasti ve Středočeském kraji (52,13 %) i účasti v okrese Praha-západ (58,14 %).

Celkový počet kandidátů na 3 zmíněných kandidátkách byl 22 a volilo se 7členné zastupitelstvo. SNK-Obec Dobrovíz čítalo 7 kandidátů, „Volba pro město“ 6 kandidátů a Sdr. nez. kandidátů (SNK) 9 kandidátů (Volby.cz, 2010).

4.7.2.1 Analýza výsledků voleb

Volby vyhrálo starostovo SNK-Obec Dobrovíz, které získalo 36 % všech hlasů a rozdělilo si 3 mandáty. Sdružení mělo staronové složení, 3 zastupitelé včetně starosty Jiřího Šestáka z volebního období 2006-2010 byli doplněni „figuranty“ a 3 získané mandáty byly přiděleny starostovi a 2 zbylým členům bývalého zastupitelstva. Po dvou mandátech si rozdělili „Volba pro město“ také ve staronovém složení a Sdr. nez. kandidátů (SNK), složeno převážně z prvokandidátů (Volby.cz, 2010).

Tabulka č.13: Volby do zastupitelstva obce Dobrovíz (2010)

Kandidátní listina		Hlasy		Počet kandidátů	Přepočtený základ dle počtu kandidátů	Přepočtené % platných hlasů	Počet mandátů
číslo	název	abs.	v %				
<u>1</u>	SNK-obec Dobrovíz	644	36,38	7	1770	36,38	3
<u>2</u>	„Volba pro obec“	601	33,95	6	1517,14	39,61	2
<u>3</u>	Sdr. nez. kandidátů (SNK)	525	29,66	9	1770	29,66	2

Zdroj: Volby.cz, 2010

Povolební situace

Vzhledem k rozpození zastupitelských křesel poměrem 3:2:2 se nabízí otázka utvoření koalice mezi některými z aktérů. Teoreticky lze dle Říchové (2006) utvořit mezi kterýmkoli dvěma stranami minimální vítěznou koalici a tím udržet třetí stranu mimo dosah rozhodování. Prakticky k žádné tvorbě koalice nedošlo, jelikož kandidáti neměli zájem na centralizaci moci a nebylo přihlíženo na to, kdo pochází z jaké kandidátky (Dotazníkové šetření 1; Dotazníkové šetření 2).

Tabulka č.14: Zvolení zastupitelé dle výsledků komunálních voleb (2010)

Kandidátní listina	Kandidát	Politická příslušnost	Hlasy
SNK-obec Dobrovíz	Šafr Martin	BEZPP	138
SNK-obec Dobrovíz	Šesták Jiří	BEZPP	104
SNK-obec Dobrovíz	Charwot Břetislav	BEZPP	102
„Volba pro obec“	Filikarová Milena Mgr.	BEZPP	122
„Volba pro obec“	Krupička Ladislav	BEZPP	118
Sdr. nez. kan. (SNK)	Boukal Jaroslav	BEZPP	101
Sdr. nez. kan. (SNK)	Kühnel Pavel	BEZPP	85

Zdroj: Volby.cz, 2010

Starostou obce byl nově zvolen bývalý místostarosta Martin Šafr.

Dle Dotazníkového šetření 1 získaného od respondenta Martina Šafra, který působil mezi lety 2006-2010 jako místostarosta obce a mezi lety 2010-2014 jako starosta obce lze tuto volební období „sjednotit“ na základě podobného obsazení zastupitelstva obce, které vedlo agendu stejným způsobem i mezi lety 2010-2014, mluvíme-li o dosahování konsenzu, společném fungování zastupitelstva, atmosféře či angažovanosti.

Roku 2013 a 2014 se rozšiřovala komerční zóna obce Dobrovíz. Své sklady zde chtěla začít provozovat firma Amazon za pomoci developerské společnosti Panattoni, která měla halu vybudovat. Pro obec by realizace stavby znamenalo několikaměsíční stavební omezení. Následný provoz distribučního centra Amazon by znamenal průjezd stovek kamionů obcí denně.

Bývalý člen zastupitelstva Ing. Luboš Krupička (Dotazníkové šetření 2) dosvědčuje, že názory obyvatel na zástavbu komerční zóny se lišily. Bylo vyvolané obecní referendum, ve kterém se mělo nezávazně rozhodnout o výstavbě distribučního centra Amazon v komerční zóně Dobrovíz (schůze zastupitelstva ze dne 3.12.2013). V referendu se 29 % obyvatel obce vyslovilo proti výstavbě. Celkem se hlasování zúčastnilo 197 obyvatel, z nichž se 121 vyslovilo proti a 76 pro výstavbu, výsledek byl tedy zamítnutí stavby. Zastupitelstvo obce prohlásilo, že bude respektovat výsledek hlasování.

Vzhledem ke skutečnosti, že komerční zóna Dobrovíz měla být zastavěna buď 4 menšími halami, nebo jednou velkou halou Amazon, se zastupitelstvo rozhodlo dále pokračovat ve vyjednávání s firmami Panattoni a Amazon, protože v případné spolupráci vidělo finanční přínos do rozpočtu obce a další benefity. Zastavění komerční zóny bylo součástí územních změn projednávaných v předešlých volebních obdobích. Referendum uskutečněné v prosinci 2013 nerozhodovalo o zastavení či nezastavení zóny, nýbrž o způsobu zastavení zóny. Rozhodovalo se mezi možnostmi zastavení 4 menšími halami, nebo 1 velkou halou (Amazon).

Zastupitelstvo obce nadále trvalo na prosazení výsledku hlasování referenda, tedy zastavit výstavbu haly Amazon. Poté, co stavební úřad v Hostivici vydal rozhodnutí o umístění stavby, pověřilo zastupitelstvo 17.12.2013 Jiřího Šestáka podáním odvolání ke Krajskému úřadu Středočeského kraje (schůze zastupitelstva ze dne 17.12.2013). V důsledku situace za blíže nespecifikovaných okolností rezignoval k datu 4.12.2013 člen zastupitelstva Jaroslav Boukal. Byl nahrazen druhým náhradním kandidátem z téže volební strany Jiřím Rubnerem.

Zastupitelstvo obce Dobrovíz začátkem roku 2014 dokončilo jednání se zástupci firem Amazon a Panatonni. Výchozí stanovisko bylo pozitivní pro výstavbu haly Amazon v komerční zóně Dobrovíz, za uplatnění podmínek navrhovaných zastupiteli obce. Podmínky byly stvrzeny smlouvou, jejíž znění zajišťuje obci Dobrovíz finanční příspěvek od developera Panatonni 1 000 000 Kč ročně do obecního rozpočtu, rekonstrukci a provoz čističky odpadních vod obce, vybudování obchvatu Dobrovíz, zajišťující distanc kamionové dopravy od obydlí území obce a příspěvek ve výši 100 % na stočné pro občany Dobrovíze.

Druhým výrazným momentem období 2010-2014 byl spor o odvolání ředitelky MŠ Sluníčko Dobrovíz. Po osobních sporech ředitelky MŠ a zaměstnankyně MŠ byl ukončen pracovní poměr se zaměstnankyní MŠ. Občané reagovali sepsáním petice o odvolání ředitelky MŠ zastupitelstvem obce. Zastupitelstvo předalo věc krajskému orgánu, jehož rozhodnutí zůstalo upozaděné, jelikož ředitelka MŠ Marie Hubeňáková se vzdala funkce k 31.5.2014.

4.7.3 Komunální volby 2014

Volby do zastupitelstev pro volební období 2014-2018 se konaly 10.-11.10.2014. Tento rok bylo vydáno 272 obálek, zároveň jich bylo 272 odevzdáno s celkovým počtem 1168 platných hlasů (Volby.cz, 2014). Byla přihlášena pouze jedna kandidátní listina Sdružení nezávislých kandidátů-Obec Dobrovíz. Jménem SNK-Obec Dobrovíz kandidovalo celkem 9 osob, z nichž 7 osob bylo zvoleno do obecního zastupitelstva.

V porovnání s volební účastí ostatních obcí okresu Praha-západ je Dobrovíz nadprůměrně aktivní, kdy se procentuální počet zúčastněných voličů zastavil na 65,38 %. Volební účast v okrese Praha-západ dosáhla 52,50 % a v celém Středočeském kraji poté 48,53 %. Lze konstatovat, že i ve volbách do obecních zastupitelstev roku 2014 si Dobrovíz udržel status nadprůměrné aktivity z pohledu volební účasti.

Při vysoké volební účasti okresu Praha-západ vznikla také velká diverzita. Přestože se jedná o okres, kde volební účast byla druhá největší po okrese Benešov, některé obce vykazují celorepublikově podprůměrnou volební aktivitu. Například obce Karlík, Kosoř, Svrkyně či Kamenný Přívoz přiznávají 40 % a méně.

4.7.3.1 Analýza výsledků voleb

Oproti volbám roku 2010, v roce 2014 kandidovalo pouze jediné sdružení. O 7 volených mandátů se ucházelo 9 uchazečů, kterým bylo rozděleno 1168 hlasů. Dle starostky Jany Krupičkové lze pokles počtu kandidujících spojit s aktivitou firmy Amazon v obci, jelikož územní angažovanost obce a plnění závazků smlouvy s developerem bude jednoznačně v kompetenci místní samosprávy. Občané se raději v obavách z přijetí takové zodpovědnosti distancovali.

Tabulka č.15: Volby do zastupitelstva obce Dobrovíz (2014)

Kandidátní listina		Hlasy		Počet kandidátů	Přepočtený základ dle počtu kandidátů	Přepočtené % platných hlasů	Počet mandátů
číslo	název	abs.	v %				
<u>1</u>	SNK-Obec Dobrovíz	1168	100,00	9	1168	100,00	7

Zdroj: Volby.cz, 2014

Nejvíce hlasů získal Josef Rákos (168), ačkoliv do obecního zastupitelstva kandidoval vůbec poprvé. Náhradníky se staly Lenka Charwotová (110 hlasů) a Blanka Vostárková (109 hlasů), které se dále zmíněným vývojem v průběhu roku 2016 staly taktéž členy zastupitelstva.

Detailní složení zastupitelstva zvoleného v řádném termínu voleb zobrazuje tabulka č.13.

Tabulka č.16: Zvolení zastupitelé dle výsledků komunálních voleb (2014)

Kandidátní listina	Kandidát	Politická příslušnost	Hlasy
SNK-Obec Dobrovíz	Rákos Josef	BEZPP	168
SNK-Obec Dobrovíz	Novák Jan	BEZPP	149
SNK-Obec Dobrovíz	Šafr Martin	BEZPP	145
SNK-Obec Dobrovíz	Krupičková Jana	BEZPP	119
SNK-Obec Dobrovíz	Ogurčák Lubomír Ing.	BEZPP	115
SNK-Obec Dobrovíz	Šesták Jiří	BEZPP	117
SNK-Obec Dobrovíz	Krejčí Cyril Ing.	KDU-ČSL	136

Zdroj: Volby.cz, 2014

Povolební situace

Ustavující zasedání se konalo 4.11.2014. Žádný ze zvolených zastupitelů neodmítl složit slib, ani nesložil slib s výhradou, čímž všichni splnili svou povinnost pro činnost zastupitele. Na postu starosty Martina Šafra vystřídala Jana Krupičková a stala se první starostkou v ČR. Dále byl zvolen Ing. Cyril Krejčí jako místostarosta a to přesto, že nově zvolená starostka Jana Krupičková navrhovala na post místostarosty Josefa Rákose, pro kterého se v průběhu hlasování vyjádřila kladně pouze ona. Toto je jeden z prvních příkladů pro podporu tvrzení, že během starostování Jany Krupičkové v Dobrovízi existovalo určité rivalitní prostředí.

Dne 19.10.2016 zastupitel Ing. Lubomír Ogurčák vnesl na schůzi zastupitelstva obce námitku směřující na starostku obce Janu Krupičkovou, která dle Ing. Ogurčáka svoji nečinností ve vymáhání plnění smlouvy s firmou Panatonni zapříčinila obecnímu rozpočtu ztrátu v řádech jednotek milionů korun. Dle Ing. Ogurčáka se firma Panatonni smluvně zavázala hradit náklady na provoz a mzdy zaměstnanců obecní policie, což od 1.1.2016 neplnila. Náklady na provoz a mzdy od této doby hradila obec. Firma Panatonni se také dle Ing. Ogurčáka zavázala k modernizaci ČOV. Dále dle Ing. Ogurčáka starostka Jana Krupičková nepodněcovala zpracování nových projektů na zkrášlení obce. Ing. Ogurčák z těchto důvodů navrhl hlasovat o odvolání starostky Krupičkové (schůze zastupitelstva ze dne 19.10.2016).

Na 3. schůzi zastupitelstva obce od schůze 19.10.2016 se starostka Jana Krupičková zpětně vyjádřila k vyjádření Ing. Ogurčáka. Ve svém vyjádření odmítla veškerá tvrzení Ing. Ogurčáka, což podložila fakty o průběhu vedení jednání s firmou Panatonni a výsledným vyjednáváním příspěvku 510 000 Kč ročně na provoz ČOV. Firma Panatonni dle starostky Krupičkové odmítala výzvy hradit náklady na provoz a mzdy obecní policie Dobrovíz. Svoji údajnou nekompetentnost starostka odmítla a reagovala útokem na kompetentnost Ing. Ogurčáka, který údajně před volbami roku 2014 prostřednictvím sms nabádal občany Dobrovíze k volbě konkrétních zastupitelů (Ogurčák, Krejčí, Novák, Rákos, Vostárková), pokud si občané nepřejí, aby obec byla dále vedena stejnými lidmi (schůze zastupitelstva ze dne 23.11.2016).

Starostka Jana Krupičková dále ve svém vyjádření naráží na osobní problémy mezi členy zastupitelstva slovy: *„závěrem bych chtěla sdělit, že mě velice mrzí, že ač se pro občany a obec jako celek snažím dělat maximum, najdou se zastupitelé, kteří se mi snaží házet klacky*

pod nohy. Když jsem nastupovala do funkce starostky, předpokládala jsem, že budu mít kolem sebe jednotný tým zkušených a obětavých zastupitelů, ale ne vždy to tak, bohužel, je“ (schůze zastupitelstva ze dne 23.11.2016). Bývalý starosta Martin Šafr uvedl k fungování zastupitelstva mezi lety 2014 až 2016, že od počátku „docházelo k vážným, někdy i osobním sporům“.

Angažovanost občanů ve sporu je dokumentována například otevřeným dopisem zastupitelstvu Hany Veselé, která se postavila na stranu starostky Jany Krupičkové.

Situace vyústila k odvolání starostky Jany Krupičkové z funkce dne 23.11.2016. Hlasování bylo provedeno v poměru 4:3. Dále pod nátlakem občanů (petice za odstoupení zastupitelstva) rezignovali na post zastupitele Jan Novák, Josef Rákos, Martin Šafr, Jiří Šesták, Cyril Krejčí a následně také Ing. Lubomír Ogurčák. Vzhledem k nedostatku náhradních kandidátů na kandidátní listině byly dodatečně do zastupitelstva dosazeny pouze Blanka Vostárková a Lenka Charwotová. Celkem v zastupitelstvu zbyli 3 zastupitelé a musely být vyhlášeny nové volby. Na období do nových voleb byla zvolena Jana Krupičková pro výkon pravomoci starosty. Během těchto několika měsíců nebylo zastupitelstvo usnášeníschopné, a tedy nebylo produktivní.

4.7.3.2 Nové volby

Nové volby byly vyhlášeny k datu 20.5.2017. Volební účast byla v porovnání s volbami řádného termínu nízká. Bylo vydáno a odevzdáno 165 obálek z 435 možných, což odpovídá volební účasti 37,93 %.

Starostka Jana Krupičková sestavila svoji 8člennou kandidátku SNK PRO NAŠE OBČANY, obsahující členy zastupitelstva minulého období a zároveň nových kandidátů. Bývalý starosta Šafr již svoji kandidátku nestavil, ani jiný aktér se do voleb nepřihlásil. Zejména z tohoto důvodu volební účast byla pouhých 37,93 % (Volby.cz, 2017).

Tabulka č.17: Zvolení zastupitelé dle výsledků nových voleb 2017

Kandidátní listina	Kandidát	Politická příslušnost	Hlasy
PRO NAŠE OBČANY	Krupičková Jana	BEZPP	146
PRO NAŠE OBČANY	Rákos Josef	BEZPP	135
PRO NAŠE OBČANY	Novák Jan	BEZPP	116
PRO NAŠE OBČANY	Hamáček Petr	BEZPP	114
PRO NAŠE OBČANY	Dochvát Pavel	BEZPP	107
PRO NAŠE OBČANY	Vostárková Blanka	BEZPP	103
PRO NAŠE OBČANY	Peterka Lukáš	BEZPP	98

Zdroj: Vlastní zpracování dat z Volby.cz

Starostkou byla jednohlasně zvolena Jana Krupičková, místostarostou na návrh starostky Jan Novák.

Po zbývající dobu tohoto volebního období zastupitelstvo dle starostky Krupičkové pracovalo v dobré atmosféře (Dotazníkové šetření 3). Na konci volebního období člen zastupitelstva Josef Rákos navrhl udělit mimořádnou odměnu za práci nad rámec své funkce (schůze zastupitelstva 2.10.2018). Na následujícím zasedání zastupitelstva byla všemi zastupiteli odsouhlasena finanční odměna pro starostku Janu Krupičkovou ve výši dvou měsíčních odměn starostky obce.

4.7.4 Komunální volby 2018

Komunální volby se v řádném termínu konaly 5.-6.10.2018. Volební účast vzhledem k účasti pouze jedné kandidátky SNK PRO NAŠE OBČANY ve volbách, zároveň téměř identické s kandidátkou z mimořádných voleb roku 2017, byla nízká. Z celkového počtu 437 voličů na seznamu si obálku vyzvedlo 214 občanů a odevzdalo 213 občanů (Volby.cz, 2018).

Volební účast dosahovala v obci Dobrovíz 48,97 %, což je v řádných volbách sledovaných období nejnižší hodnota. Hodnota obecní volební účasti dokonce klesla pod průměr okresu Praha-západ 54,04 % i pod průměr Středočeského kraje 50,60 % (Volby.cz, 2020). Z hlediska celorepublikového průměru 47,34 % si obec Dobrovíz udržela alespoň lehce nadprůměrnou účast (Volby.cz, 2018).

4.7.4.1 Analýza výsledků voleb

Z jediné kandidátky kandidovalo 9 osob, ze kterých bylo zvoleno 7 zastupitelů. Nejvíce hlasů získala kandidátka Jana Krupičková. Zastupitelstvo zůstalo téměř identické se zastupitelstvem z konce předešlého volebního období. Došlo k jediné změně, kdy Lukáše Peterku nahradila Hana Krupičková. Lukáš Peterka a Radek Švelbl se stali náhradníky sdružení.

Tabulka č.18: Zvolení zastupitelé dle výsledků komunálních voleb 2018

Kandidátní listina	Kandidát	Politická příslušnost	Hlasy
PRO NAŠE OBČANY	Krupičková Jana	BEZPP	172
PRO NAŠE OBČANY	Rákos Josef	BEZPP	164
PRO NAŠE OBČANY	Hamáček Petr	BEZPP	147
PRO NAŠE OBČANY	Krupičková Hana	BEZPP	144
PRO NAŠE OBČANY	Novák Jan	BEZPP	142
PRO NAŠE OBČANY	Dochvát Pavel	BEZPP	105
PRO NAŠE OBČANY	Vostárková Blanka	BEZPP	130

Zdroj: Volby.cz, 2018

Povolební situace

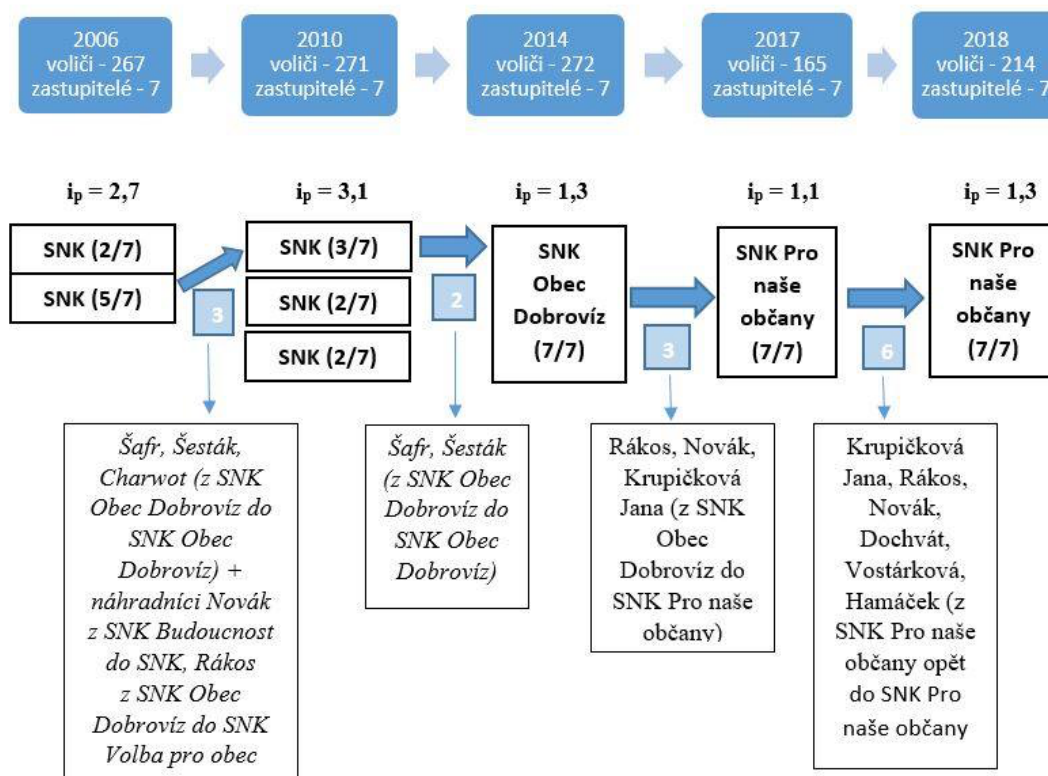
Na ustavujícím zasedání zastupitelstva 31.10.2018 složili bez výhrad slib zastupitele všichni zvolení kandidáti. Starostkou obce byla znovu zvolena jednohlasně Jana Krupičková, místostarostou na návrh starostky byl zvolen Josef Rákos (schůze zastupitelstva ze dne 31.10.2018).

Konec roku 2018 a rok 2019 podpořilo zastupitelstvo obce několik projektů pro zlepšení životního prostředí v obci Dobrovíz. Realizované projekty byly zaměřené kulturně, sportovně, stavebně či společensky. Bylo zrekonstruováno dětské hřiště obce za částku 330 580 Kč, dále obec finančně podpořila místní zájmové spolky, podílela se na rekonstrukci obecní kapličky, rekonstrukci hospody tvořící součást KD. Obec také již dlouhodobě podporuje místní fotbalový klub TJ Sokol Dobrovíz částkou 100 000 Kč ročně + příspěvky na jednorázové akce typu turnaj, posezónní rozlučka. Podpora kulturního vyžití byla projevena také

příspěvkem 20 000 Kč na koncert Lenky Filipové. Koncem roku 2019 zastupitelka Blanka Vostárková informovala zastupitelstvo o vlastním zájmu pořádat „posezení pro seniory“. 29.11.2019 byla zastupitelstvu doručena písemná rezignace na mandát člena zastupitelstva od Pavla Dochvát. Jeho funkci převzal náhradník Radek Švelbl.

4.7.5 Kontinuita kandidatury

Schéma č.3: Stranické přesuny zastupitelů

Zdroj: Vlastní zpracování

Schéma zobrazuje migraci zvolených zastupitelů mezi jednotlivými SNK.

Migrace probíhala také mezi náhradníky a nezvolenými kandidáty. Níže jsou rozebrány zajímavé přesuny kandidátů a náhradníků mezi jednotlivými obdobími (včetně mimořádných voleb 2017).

2006–2010

Ve volbách v roce 2006 figuroval náhradní kandidát Josef Rákos v SNK Budoucnost, v roce 2010 kandidoval za SNK. Dále v roce 2006 kandidoval náhradník Jan Novák za SNK Budoucnost a v roce 2010 za SNK. Nezvolený kandidát v roce 2006 za SNK Budoucnost

Hroník Václav kandidoval v roce 2010 za SNK Volba pro obec. Nezvolený kandidát Vondráček kandidoval v roce 2006 za SNK Budoucnost a v roce 2010 za SNK.

2010–2014

V roce 2010 kandidoval Josef Rákos za SNK Volba pro obec s výsledkem nezvolen, v roce 2014 kandidoval úspěšně, stal se členem zastupitelstva za SNK Obec Dobrovíz. Jan Novák kandidoval neúspěšně v roce 2010 za SNK, v roce 2014 se stal zastupitelem za SNK Obec Dobrovíz. Blanka Vostárková kandidovala v roce 2010 neúspěšně za SNK, v roce 2014 také neúspěšně za SNK Obec Dobrovíz.

2014–2017

V roce 2017 v mimořádných volbách byli zvoleni zastupitelé Krupičková Jana, Josef Rákos a Jan Novák za SNK Pro naše občany, v roce 2014 všichni kandidovali za SNK Obec Dobrovíz – rovněž úspěšně. Neúspěšnou kandidátkou byla v roce 2014 Blanka Vostárková za SNK Obec Dobrovíz, v roce 2017 za SNK Pro naše občany se již do zastupitelstva probojovala.

2017–2018

V roce 2017 kandidovali Krupičková Jana, Rákos, Novák, Hamáček, Dochvát a Vostárková za SNK Pro naše občany, stejně jako v roce 2018. Všichni v obou volbách zvoleni zastupiteli. V průběhu volebního období 2018–2022 byl nahrazen zastupitel Dochvát náhradníkem Švelblem ze stejného SNK Pro naše občany.

4.8 Charakter místní politiky

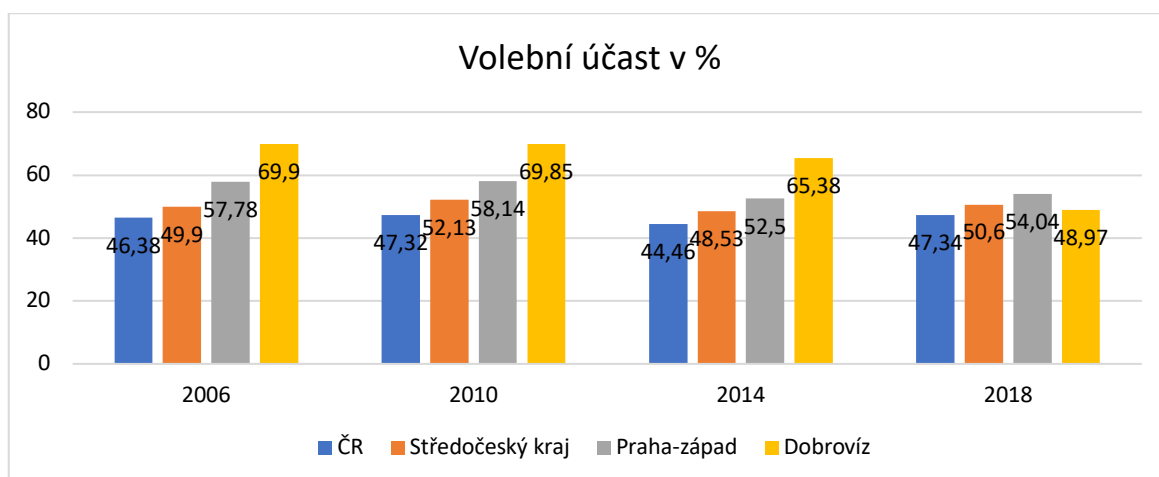
Charakter místní politiky byl blíže studován v oblastech participace, lokálního stranictví a vývoje rozpočtu obce.

4.8.1 Participace

4.8.1.1 Aplikace aktivního volebního práva

Volební obvod Dobrovíz je dlouhodobě nadprůměrně aktivní v porovnání s volební účastí v okrese Praha-západ, ve Středočeském kraji i celou ČR. Výjimkou jsou pouze komunální volby roku 2018. Následující grafické zobrazení indikuje volební účast ve volbách do zastupitelstev obcí mezi lety 2006 až 2018.

Graf č.3: Volební účast komunálních voleb (řádné termíny)

Zdroj: Vlastní zpracování dat Volby.cz

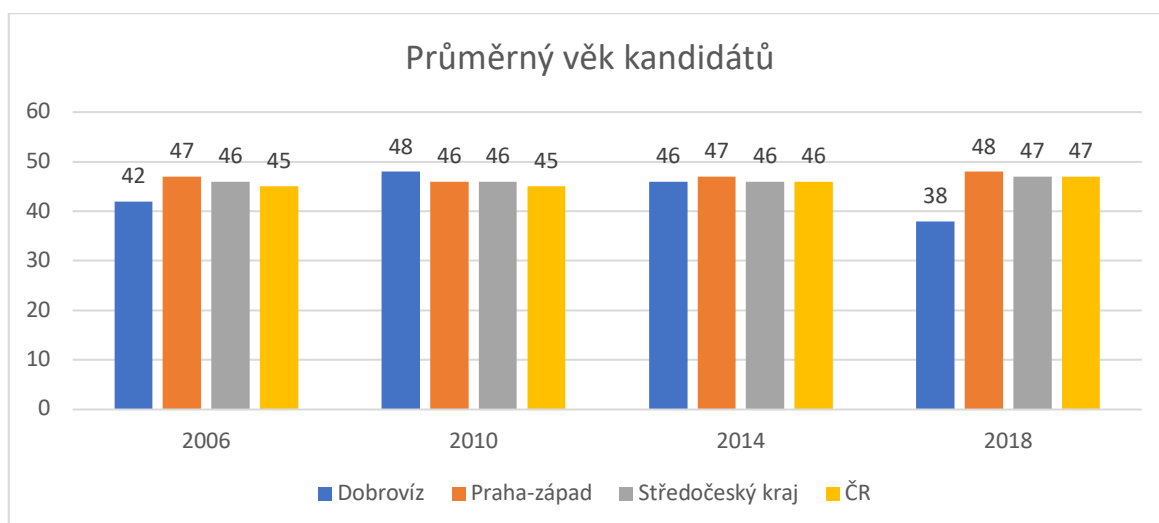
Ve sledovaných volebních obdobích Dobrovíz přesahovala minimálně o 20 % celorepublikový průměr volební účasti. V porovnání se Středočeským krajem a okresem Praha-západ byla Dobrovíz také nadprůměrně aktivní. Výjimkou se stal rok 2018, kdy se voleb zúčastnilo pouhých 48,97 % a byl zaznamenán propad 16,41 % oproti předešlým volbám roku 2014. Důvod propadu volební účasti roku 2018 byl dán vývojem roku 2017, kdy došlo k otřesení politické struktury obce.

4.8.1.2 Aplikace pasivního volebního práva

V této kapitole budou srovnávány některé charakteristiky volených zastupitelů. Bude porovnáván průměrný věk kandidátů a zastupitelů pro všechna sledovaná období, poměr kandidujících a zvolených žen do zastupitelstev v roce 2018 a poměr nezávislých kandidátů v zastupitelstvech pro všechna sledovaná období.

Graf č.4 zobrazuje průměrný věk kandidátů do obecních zastupitelstev. Zastupitelé Dobrovíze mají nejvíce proměnlivý průměr, oproti průměrům na ostatní úrovni. Tato proměnlivost ukazuje na věkové obměny kandidátů mezi volebními obdobími a tedy na obměny celkového složení kandidátů do zastupitelstva.

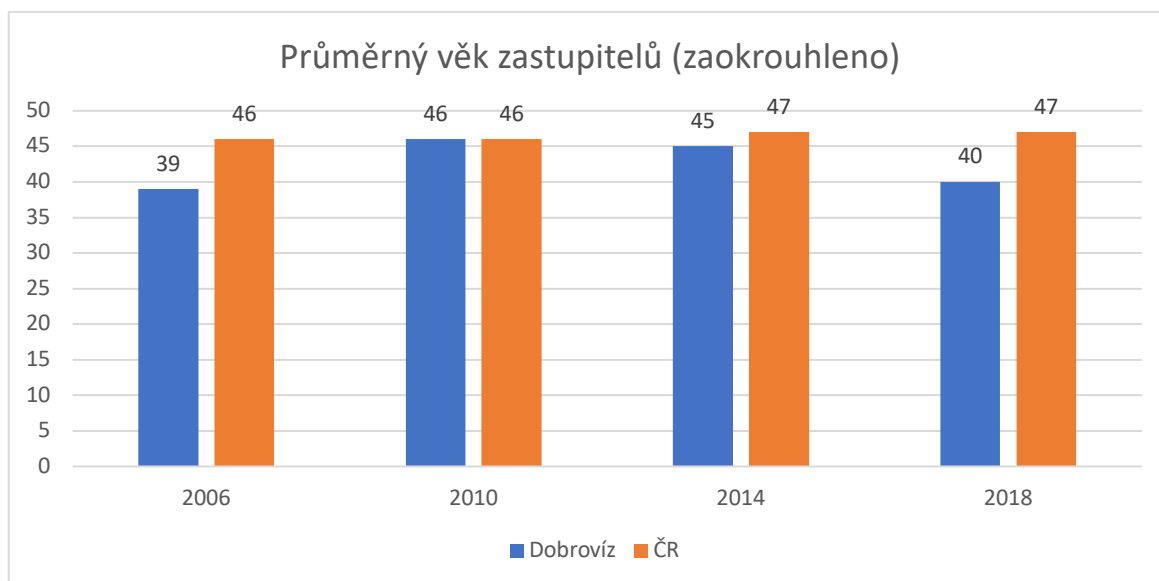
Graf č.4: Průměrný věk kandidátů do obecních zastupitelstev

Zdroj: vlastní zpracování dat z Volby.cz

V porovnání s grafem č.5, který zobrazuje průměrný věk zvolených zastupitelů obce Dobrovíz a ČR, lze konstatovat, že na národní úrovni se odchylka mezi kandidujícími a zvolenými zastupiteli rovná maximálně jednomu roku a průměr činí 0,75 roku, přičemž tatáž odchylka v případě obce Dobrovíz činí v maximální hodnotě 3 roky a v průměru 2 roky. Vyšší odchylku v případě obce Dobrovíz lze jednoznačně odůvodnit vyšší citlivostí na změnu, byť jen jednoho subjektu pozorování.

Graf č.5: Průměrný věk zastupitelů

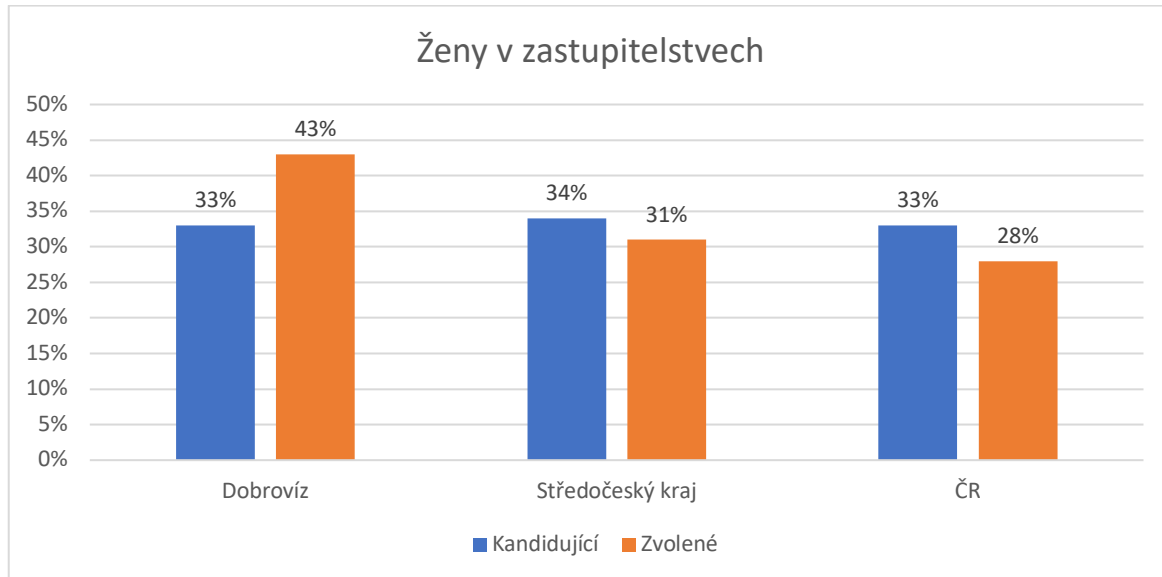

Zdroj: vlastní zpracování dat z Volby.cz

Mezi lety 2014 a 2018 se věkový průměr zastupitelstva obce Dobrovíz snížil o 5 let. Toto snížení mělo za příčinu položení mandátu několika zastupitelů a následnou náhradu ve volbách 2018, kdy kandidovala pouze nezávislá kandidátka centralizovaně řízená starostkou obce Janou Krupičkovou (v té době ve věku 32let), viz. kapitoly Komunální volby 2014 a 2018.

Dalším sledovaným ukazatelem byl poměr žen kandidujících a zvolených do zastupitelstev obcí v komunálních volbách roku 2018. V tomto směru se obec Dobrovíz vymyká krajským a národním statistikám. Sledujeme zde poměrně vysoký podíl kandidujících a zároveň zvolených žen do zastupitelstva obce. Zatímco na národní úrovni pozorujeme účast 28 % ženského pohlaví v zastupitelstvech obcí, v případě obce Dobrovíz se jedná o 43 % účast. V roce 2018 byly zvoleny 3 ženy do 7členného zastupitelstva obce. Z 9 kandidátů měli kandidáti ženského pohlaví 100 % úspěšnost zvolení, byly zvoleny 3 ženy ze 3 možných kandidujících. Graf č.6 zobrazuje procentuální poměr žen mezi kandidáty a zvolenými zastupiteli obce Dobrovíz a ČR.

Graf č.6: Ženy v zastupitelstvech obcí

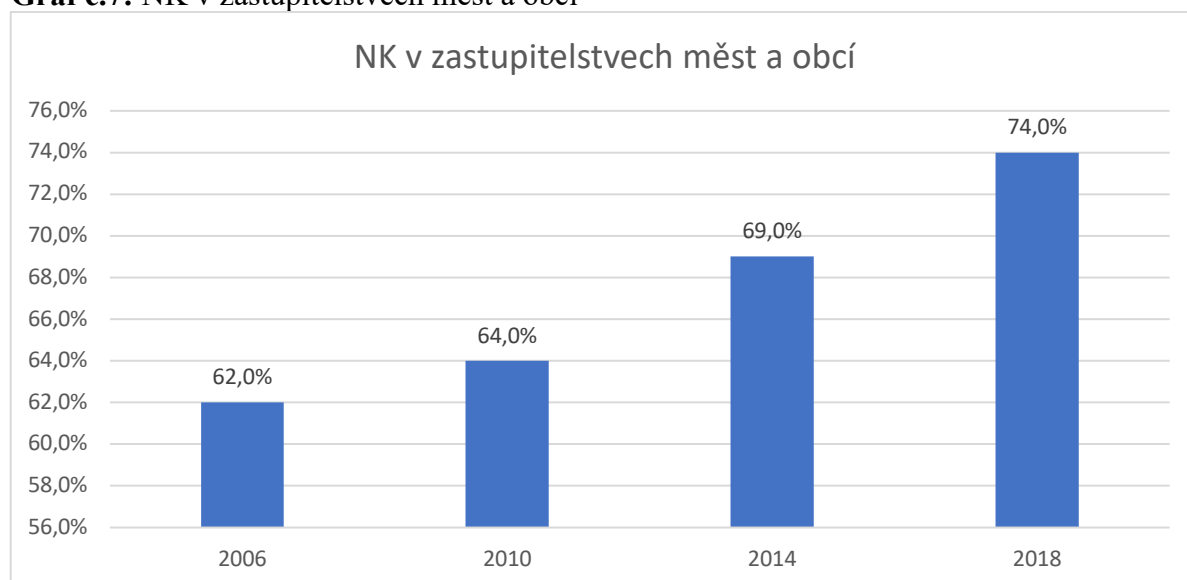

Zdroj: vlastní zpracování dat z Volby.cz

Další sledovanou charakteristikou voleb do zastupitelstev obcí jsou získané mandáty pro kandidáty navrhované stranami nezávislých. Pro obec Dobrovíz platí od roku 2006 100 % kandidatura z listin nezávislých sdružení. Mezi zastupiteli byly 2 osoby s politickou příslušností. Václav Krejčí roku 2006 kandidoval za sdružení nezávislých jako příslušník

KSČM a Cyril Krejčí roku 2010 jako příslušník KDU-ČSL. Lze předpokládat, že kdyby v obci existovala větev KSČM či KDU-ČSL, jmenovaní by kandidovali zaštitěni jejich kandidátkami. Zároveň dle Jüptnera (2004) zejména v kategoriích větších obcí dochází ke kandidatuře občanů bez politické příslušnosti skrz kandidátky politických stran, což může vést k částečnému vyrovnání výsledného poměru straníků na kandidátkách politických stran a nezávislých na kandidátkách nezávislých sdružení. Od roku 2006 podíl nezávislých kandidátů v zastupitelstvech vzrostl z 62 % na 74 %, přičemž celorepubliková volební účast osciluje v rozmezí pouhých 3 %. Na národní úrovni lze pozorovat rostoucí zájem voličů na obsazování zastupitelských křesel nezávislými kandidáty. Pro obec Dobrovíz platí, že volení zastupitelé kandidovali pouze z nezávislých kandidátek. Stranický systém zde není vyvinutý natolik, aby volič měl na výběr politické strany, proto je účast nezávislých v zastupitelstvu 100 %.

Graf č.7: NK v zastupitelstvech měst a obcí

Zdroj: Vlastní zpracování dat z Volby.cz

4.8.2 Lokální stranictví

Analýza lokálního bude prováděna na 3 obdobích. Zaprvé byla sjednocena volební období 2006-2014, jelikož obsazení zastupitelstva bylo nadpolovičně obdobné a dle výpovědi (místo)starosty Martina Šafra (Dotazníkové šetření 1) se dá hovořit o jednom kontinuálním období. Druhé definované období sjednocuje konec roku 2014 po mimořádné volby roku 2017. Třetí je období od mimořádných voleb 2017 do současnosti, kdy se po obměně v mimořádných volbách 2017 zastupitelstvo téměř nezměnilo.

2006-2014

Přestože dle klasifikace Jüptnera (2004) se jedná o obec nejmenší kategorie, kde v zastupitelstvech zpravidla panuje nesoutěživé prostředí, lze usuzovat, že občané obce vidí volby místního zastupitelstva jako důležité. Aktivně se podílejí na volbě zastupitelstva (70 % volební účast) a kandidují v počtu osob převyšující počet mandátů. V souladu s Jüptnerovou teorií o lokální stranickosti zde do voleb byly přihlášeny ve všech sledovaných obdobích pouze sdružení NK, bez přítomnosti politických stran. Místostarosta obce (v období 2006-2010) Martin Šafr (Dotazníkové šetření 1) hovoří o absenci politického spektra a ignoraci toho, kdo z jaké kandidátky pochází. Sám sebe charakterizuje jako „nezařaditelný“ a není stálým voličem jedné strany. Předvolební aktivita kandidátů je omezena na vyhlášení své kandidatury prostřednictvím obecního úřadu či osobního sdělení například v místní hospodě. Kandidáti spolu před volbami nesoutěží, neprezentují občanům své postoje a záměry, či se nijak masivně nesnaží dostat do podvědomí voličů. Spoléhají se při zájmu o mandát na vlastní reputaci mezi obyvateli. Vzhledem k absenci „politikaření“ a obsazení mandátů nezávislými kandidáty místní samospráva fungovala plynule a jednání nebyla ovlivněna ideologickými limity (Dotazníkové šetření 2). Samozřejmě, že jednání přinášela diskuze, do kterých každý zastupitel přispíval svými názory, které se ne vždy shodovaly. Přesto však zastupitelstvo vždy dosáhlo kompromisu (Dotazníkové šetření 1) a jednání „každého s každým“ (Jüptner,2004) bylo na denním pořádku.

Výjimkou se staly dvě situace rozebrané v kapitole Komunální volby 2010, kdy zastupitelstvo plně spolupracovalo s občany obce. V obou případech bylo součástí procesu rozhodování vedení veřejné diskuze na dané téma, případně referendum. Přestože v případě obsazení komerční zóny halou Amazon prvotní názor občanů byl proti výstavbě, vzhledem k okolnostem, jako zamítnutí podaného odvolání obce proti povolení ke stavbě a příznivým podmínkám smlouvy s developerem, byli občané s výsledným děním spokojeni (Dotazníkové šetření 2). V případě návrhu na odvolání ředitelky MŠ Sluníčko Dobrovíz zastupitelstvo podniklo na základě vůle občanů veškeré kroky k prošetření situace.

Zastupitelstvo rozhodovalo o menších územních změnách v obci, úpravách veřejných prostor, rekonstrukci MŠ, OÚ či prostorů KD. Dle zápisů ze schůzí zastupitelstva jednalo jednotně a rozhodně. Problémem tohoto období bylo finanční zabezpečení obce. Administrativa a byrokracie byla v té době pro neuvolněné zastupitele obce časově náročná. Jelikož se právě

obce věnovali ve volném čase, nepodařilo se například žádat o dotační prostředky. Tato varianta byla zamítnuta také z důvodu obav z případných sankcí za neplnění podmínek udělení dotace, které by byly pro obec likvidační (Dotazníkové šetření 1). Martin Šafra dále navazuje slovy: „*Proto šlo zastupitelstvo obce spíše cestou získávání vlastních finančních prostředků. Ani tato cesta však nebyla snadná, nikdo nedává velké peníze s přehnanou ochotou. Jednalo se o podpoře hlavně ze strany místních velkých podnikatelů, později s developery a vlastníky pozemků v komerční zóně. Zastupitelé s nimi uskutečnili snad stovky jednání, při kterých se mnohdy cítili skoro až jako vyděrači. Pro jednání s Letištěm Praha bylo založeno sdružení obcí, které mělo větší sílu*“ (Dotazníkové šetření 1). Zastupitelům obce se podařilo vybudovat a rekonstruovat kompletní infrastrukturu obce, rekonstruovat KD a OÚ. V roce 2014 byl úřad předán novému zastupitelstvu s řádově deseti milionovými finančními prostředky v obecním rozpočtu a smlouvami zajišťující finanční prostředky v řádech jednotek milionů ročně na následující roky.

Dle indexu plurality zavedeným Bubeníčkem (2010), který se rovná $i_p=2,75$ pro komunální volby 2006 a $i_p=3,1$ pro komunální volby 2010, politický model obce spadá do definovaného modelu C a D. V případě odstoupení kompletního zastupitelstva není vedení obce vystavené existenční krizi, jelikož může být plně nahrazeno náhradními kandidáty do zastupitelstva. Zároveň podotkneme, že místní obyvatelé přistupovali k řízení obce zodpovědně a s úmysly činit v dobrém zájmu obce, být aktivní, o čemž svědčí nejen vysoká účast o zastupitelská křesla, ale také komentář starosty obce Martina Šafra: „*Zastupitelé, i když vzešli z různých kandidátek, nakonec spolupracovali jako přátelé, lidé z jedné obce. Zastupitelé měli stejný cíl, chtěli být prospěšní a pomoci obci*“ (Dotazníkové šetření 1). Martin Šafra odůvodňuje své působení v politice jako zájem o věc veřejného prospěchu. Do politiky vstoupil v roce 2002 po několikaletém působení jako poradce svého bratra, který působil jako předseda stavební komise. Ke svému vstupu do struktury místní samosprávy tvrdí: „*Mým motivem a cílem byla jen chuť pomoci v rozvoji obci, do které jsem se přistěhoval, a v které jsem chtěl žít. Politické cíle jsem neměl žádné*“. Z toho tvrzení lze usuzovat, že kandidát projevuje osobní zájem na rozvoji obce a kandidatura se neomezuje pouze na důvody zachování samostatnosti obce. Fungování zastupitelstva v průběhu celého období 2006-2014 bylo bezproblémové. Zastupitelstvo dosahovalo rozhodnutí na základě opodstatněných debat a spolupráce. Výsledky hlasování poté byly převážně jednoznačné (Dotazníkové šetření 1). Na základě tvrzení Martina Šafra (Dotazníkové šetření 1) nelze hovořit o rivalitě v místním politickém systému. Vzhledem k všeobecnému zájmu konat dobře se rivalita mezi aktéry a soutěživost

systemu omezuje na předvolební období, kdy hlavním kritériem této rivality je míra zájmu konat veřejný prospěch. Jelikož dle Bubeníčka (2010) model D nabízí kontrolu moci, obsahuje vyšší stranické členění či členění politického spektra, lze z důvodů výše uvedených přiklonit spíše k modelu C, který je také nejrozsáhlejším modelem aplikovaným ve venkovských obcích. Lze polemizovat o upravení specifikací modelu C, jelikož kandidáti často kandidují s upřímnou chutí se podílet na komplexním rozvoji obce. Obec je také dobře zabezpečena do budoucnosti, co se zájmu o aktivní politiku týče. Dle slov Martina Šafra (Dotazníkové šetření 1) se vždy mezi občany nachází ti, kteří mají o místní politiku zájem.

Model C by mohl být například rozšířen o členění do dvou kategorií, které by diversifikovaly modely s aktivně činnými zástupci obce s viditelnou iniciativou o zlepšování věcí místní samosprávy oproti zástupcům, kteří nedisponují obdobnou mírou motivace, a tak jsou bráni jako kandidáti pro „udržení samostatnosti obce“.

2014-2017

Období mezi lety 2014 až 2017 bylo nejméně produktivním obdobím. Ve volbách roku 2014 došlo k většinové obměně zastupitelstva. Dle zvolené starostky i bývalého starosty od začátku volebního období provázely jednání zastupitelstva neshody. I přesto, že zastupitelstvo vzešlo z jedné kandidátky, atmosféra v zastupitelstvu byla nepřátelská. Martin Šafra uvedl, že „*od ustavujícího zasedání docházelo k vážným, někdy i osobním sporům mezi členy zastupitelstva... Zastupitelstvo nebylo téměř schopno rozhodovat*“ (Dotazníkové šetření 1). Z těchto důvodů se zastupitelstvo v roce 2016 rozpadlo. Přes apely bývalého starosty Šafra vůči nové starostce Krupičkové na uklidnění atmosféry se situace nedokázala zlepšit a vyústila v rezignaci většiny členů zastupitelstva (Dotazníkové šetření 1). Do nových voleb roku 2017 nebylo zastupitelstvo kompetentní k usnášení se, a tak období 2014-2017 je jako celek hodnoceno neefektivní.

Jelikož do voleb 2014 kandidovala pouze jediná kandidátka index plurality se rovnal pouze 1,3, což způsobilo nedostatek náhradních kandidátů po rezignaci většiny členů zastupitelstva a ohrozilo samostatnou působnost obce. Dle odvolané starostky Jany Krupičkové se podařilo samostatnou působnost udržet po diskusi se zástupci krajského úřadu a byly zorganizovány nové volby. Je pozoruhodné, že obec se zdánlivě zabezpečeným zájmem o fungování místní samosprávy po dobu dvou a půl volebních období, se vlivem okolností může dostat do bodu ohrožení vlastní autonomie. V tomto období byl politický model obce Dobrovíz vystaven

existenční krizi, kdy z dobře fungujícího modelu C (dle Bubeníčkovy teorie) se stal model s politickým systémem, ze kterého nelze produkovat. Za této situace lze přidat indexu plurality i_p schopnost posoudit pravděpodobnost takové situace. Index plurality může indikovat například formu předvolebního sestavování kandidátních listin, existuje-li $i_p > 1$ může být pro některé aktéry vzhledem k systému rozdělování hlasů výhodnější kandidovat z nově složené, jiné kandidátní listiny. Zároveň i_p může být spolehlivě využito pro posouzení možnosti zániku usnášeníschopného zastupitelstva.

2017-2020

Po mimořádných volbách roku 2017 se situace změnila. Z postavené kandidátky odvolané starostky Krupičkové vzešlo nové, dobře fungující zastupitelstvo, které bylo v komunálních volbách roku 2018 obměněno pouze jedním zastupitelem. Starostka obce Jana Krupičková se během následujících let ve spolupráci s ostatními členy zastupitelstva zapříčinila o oživení obecního života v podobě organizace kulturních akcí, jako masopust, hasičský ples, sportovní ples a další. Tím si také získala přízeň některých obyvatelů obce Dobrovíz (Dotazníkové šetření 4). O dobře fungujícím zastupitelstvu a odvedené práci svědčí také návrh zastupitelů na speciální finanční odměnu pro starostku Janu Krupičkovou v roce 2018 a 2019.

Při dosahování konsenzu je praktikována kooperativní strategie zastupitelstva. Jednotlivé body jednání jsou zpravidla odhlasovány jednoznačně (Dotazníkové šetření 3). Prostředí volebních bojů se určitě nedá považovat za konkurenční, jelikož kandidátka byla sestavena koordinovaně starostkou Janou Krupičkovou. V souladu s Bubeníčkovou teorií konsenzuálního modelu (2010) se zde překrývá společenský a politická angažovanost. Starostka Jana Krupičková si sama bere na starost organizaci či výpomoc společenských akcí, kterých se zpravidla také účastní. Není výjimkou, že se starostka účastní akcí pořádaných fotbalovým klubem Sokol Dobrovíz. Volba starosty v případě sjednoceného volebního období byla jasnou záležitostí. Zastupitelé s ohledem na zkušenosti a silné postavení ve společnosti kandidujících Jany Krupičkové jednohlasně volili pro její zvolení. Přestože se jedná o funkci uvolněnou, jiný kandidát na starostu obce nekandidoval.

Vzhledem k vysoké míře spolkového života, semipluralitnímu stranickému systému a koordinované činnosti zastupitelstva odpovídá v tomto období lokální model demokracie obce Dobrovíz dle Bubeníčka (2010) modelu C.

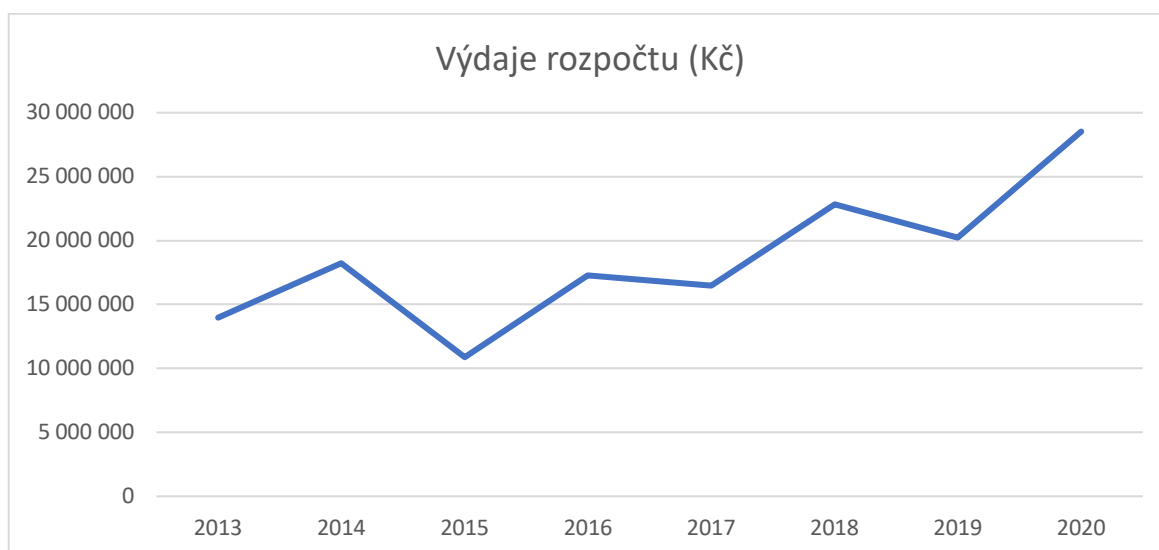
4.8.3 Vývoj rozpočtu obce

Rozpočet je základní nástroj pro řízení obce. Prostřednictvím rozpočtu obce jsou realizovány veškeré finanční výdaje obce na jednotlivé výdajové oblasti. Veškeré přijaté finanční prostředky tvoří příjmovou část rozpočtu.

Bližší specifikace hospodaření obce obsahuje kapitola Hospodaření obce, resp. podkapitoly Financování obcí a Rozpočtové určení daní.

Vývoj byl sledován mezi lety 2013 a 2020. Po vstupu developera Panatoni a firmy Amazon do Komerční zóny Dobrovíz tyto firmy v rámci plnění smlouvy Dobrovízi poskytují finanční dary. Dále Dobrovíz pravidelně přijímá finanční prostředky od Letiště Praha, a.s. Například v roce 2015 celková částka finančních darů dosahovala 6 901 019 Kč. V roce 2017 výše finančních darů dosáhla 8 275 010 Kč.

Graf č.8: Vývoj rozpočtových výdajů 2013-2020

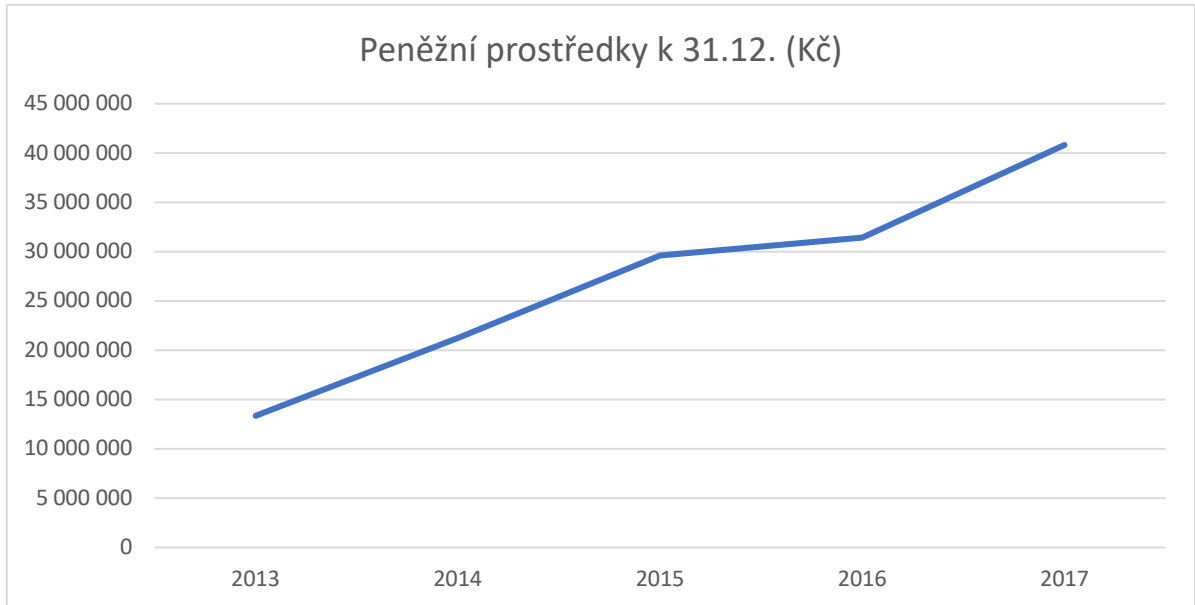
Zdroj: Vlastní zpracování dat z dobroviz.cz

Od roku 2015, kdy již v plné výši docházelo k plnění smlouvy mezi obcí Dobrovíz a zástupci Komerční zóny Dobrovíz rozpočtové výdaje kolísavě stoupají.

Finanční prostředky obdržené převážně od provozovatelů Komerční zóny Dobrovíz a Letiště Praha a.s. se podepsaly zejména na nárůstu peněžních prostředků na bankovních účtech obce.

Následující graf jednoznačně indikuje nárůst od roku 2013, kdy začala jednání se společností Panattoni o způsobu zástavby Komerční zóny Dobrovíz.

Graf č.9: Peněžní prostředky obce Dobrovíz

Zdroj: Vlastní zpracování dat z dobroviz.cz

Rozhodnutí o vstupu developera Panattoni z roku 201 do Komerční zóny Dobrovíz ve formě výstavby haly Amazon se v řádu let ukázalo jako velice efektivní způsob zajištění financování obce.

5 Závěr

Teoretická část práce obsahuje východiska uvádějící pojmy související s místní samosprávou a jejím formováním. Byla vysvětlené klíčové pojmy jednotlivých kapitol. Za použití teorie Čmejrkova, Bubeníčka, Jüptnera, a dalších autorů byly vysvětleny faktory ovlivňující formování místní samosprávy. Teoretická část zprostředkovává sjednocení dat literární rešerše, internetové rešerše (zejména data ČSÚ) a dotazníkových šetření poskytnutých občany a zastupiteli obce Dobrovíz. Jednotlivé kapitoly jsou zpracovány pod názvy Obec a orgány obce, Lokální demokracie v ČR, Lokální politické stranictví, Volby do zastupitelstev obcí, Teorie koalic, Lokální modely demokracie venkovských obcí dle Bubeníčka, Hospodaření obce a Suburbanizace.

Praktická část práce obsahuje případovou studii obce Dobrovíz. Tato část využívá v kontextu získané poznatky teoretické části pro aplikaci na konkrétní obec a konkrétní politický model. Případová studie vychází ze sociodemografické analýzy obce, analýzy volebních období mezi lety 2006-2020 a průzkumu charakteru lokálního politického systému.

Cílem práce bylo zjištění faktorů ovlivňujících způsob formování orgánů místní samosprávy v obci Dobrovíz. Pro průzkum faktorů podílejících se na způsobu formování orgánů místní samosprávy bylo nutné proniknout do politického systému obce Dobrovíz, pokusit se ho definovat dle teoretických východisek práce a následně ověřit či formou kritiky navrhnout rozšíření uvedených aspektů.

Z provedených analýz vyplývá, že prvním a hlavním faktorem je velikost obce. Dle Jüptnera (2004) zapadá Dobrovíz do kategorie nejmenších obcí s přibližným počtem obyvatel do 1700. Obec je charakteristická během celého sledovaného období absencí politických stran v místním politickém systému. Naopak je definována v souladu s teorií Jüptnera vysokou aktivitou nezávislých kandidátů a jejich sdružení. Dalším znakem kategorie nejmenších obcí je formování a následná spolupráce orgánů místní samosprávy bez přihlížení k politické příslušnosti jednotlivých kandidátů. Politický systém obce Dobrovíz se vyznačuje nesoutěživostí typu „velká rodina“. Výjimkou se stává pouze období rozdělení zastupitelstva do dvou táborů po roce 2014, vedoucí k rozpadu a neefektivnosti místní samosprávy. Soutěživost v podobě osobních sporů byla zřejmá od prvního zasedání zastupitelstva, přestože vzniklo z jedné kandidátní listiny. Proto v případě Dobrovíže nemluvíme o formování koalice,

jelikož společné rozhodování v zájmu obce všech zastupitelů je skalní charakteristikou této kategorie obcí. Formování orgánů obce se zájmem na obecním prospěchu zůstává prioritou systému obce Dobrovíz po celé sledované období. Svědčí o tom relativně rychlý rozpad soutěživého a neefektivního systému po roce 2014. Dotazníkové šetření a rozhovory s bývalým starostou a současnou starostkou obce prokazují motivaci plnit zmíněnou prioritu obou respondentů.

Druhým více aspektovým faktorem ovlivňujícím formování orgánů místní samosprávy dle teorie Bubeníčka (2010) je způsob sestavování kandidátních listin. Bubeníček (2010) definoval 4 typy modelů lokální demokracie venkovských obcí. Typologizace obcí závisí na dvou kritériích. Prvním kritériem je pluralita stranického systému a druhým úroveň rivality aktérů volebního boje. Obec Dobrovíz se ukázala být odpovídající modelu C, neboli konsenzuálnímu, kde se mísí pluralitní systém a kooperativní strategie politického systému. Výjimkou se ukázalo období mezi lety 2014-2017, kdy zastupitelstvo pracovalo neefektivně a existovali zde napjaté osobní vztahy vedoucí k absolutně nekooperační formě politického systému ve formě rezignace 5 členů zastupitelstva obce. Ve zbylém sledovaném intervalu obec Dobrovíz vykazovala následující charakteristiky Bubeníčkovy modelu C: semipluralitní až pluralitní stranický systém, kooperativní strategie zvoleného zastupitelstva, vysoká míra společenského života či překrývání účasti na veřejném životě a politické angažovanosti. Během období 2006 a 2010 se index plurality pohyboval na hodnotách $i_p=2,75$ a $i_p=3,1$. Znamená to v obou případech 2-3x více kandidujících občanů než volených zastupitelů. Pro následující volební období měla pluralita stranického systému tendenci klesat až k hodnotám těsně nad $i_p=1$. S tímto poklesem byl sledován také pokles volební účasti pod 50 %, způsobený poklesem zájmu občanů o lokální politiku z důvodů rozepří v zastupitelstvu. Lze usuzovat, že podle dvou táborů rozdělených zastupitelů se rozdělily také tábory voličů. Do dalších volebních bojů kandidovala pouze kandidátka složená z jednoho z dvou táborů. Proto k následujícím mimořádným volbám roku 2017 a řádným volbám roku 2018 dorazilo pod 50 % voličů, oproti téměř 70 % účasti minulých let.

Zjištěné výsledky studie jsou podloženy dotazníkovým šetřením, kdy respondenti byli bývalý starosta obce, současná starostka obce, bývalý zastupitel-současný předseda fotbalového klubu TJ Sokol Dobrovíz a rodilá občanka obce Dobrovíz.

6 Seznam použitých zdrojů

Knižní zdroje:

BOHÁČ, Radim. Daňové příjmy veřejných rozpočtů v České republice. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2013. ISBN 978-80-7478-045-5.

BUBENÍČEK, V. Lokální modely demokracie v malých obcích ČR. Disertační práce. Praha: PEF ČZU v Praze, 2010

CÍSAŘ, Ondřej. Politický aktivismus v České republice: sociální hnutí a občanská společnost v období transformace a evropeizace. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury (CDK), 2007. Politologická řada. ISBN 978-80-7325-168-0.

ČMEJREK, J. Lokální a regionální politické stranictví v ČR. In: II. Kongres českých politologů. Praha, 5. – 6. září 2005. Eds.: Dvořáková, V.; Heroutová, A. Praha: Česká společnost pro politické vědy, 2003, ISBN 80-902176-3-X

ČMEJREK, J.; BUBENÍČEK, V.; ČOPÍK, J. Demokracie v lokálním politickém prostoru. Praha: Grada Publishing, 2010, ISBN 978-80-247-3061-5

DESCHOUWER, K. (2006). Political parties as multilevel organizations. In: Katz, R. S. – Cotty, W. (eds), Handbook of Party Politics (London: Thousand Oaks – New Dehli), s. 291-300

Igor Nosál. Politická kultura a lokální politika v České republice. Cahiers du CEFRES, Centre Français de Recherche en Sciences Sociales (CEFRES), 1999, Vznikání demokratické praxe v České republice, pp.21-30. fhalshs-01234935f

JÜPTNER, P. Komunální koalice a politické modely. Politologická revue č. 2, 2004, s. 80 – 101.

KOČÍ, Roman. Obecní samospráva v České republice: praktická příručka s judikaturou. Praha: Leges, 2012. Praktik (Leges). ISBN 978-80-87576-28-1.

ŘÍCHOVÁ, B. Úvod do současné politologie: srovnávací analýza demokratických politických systémů. Praha: Portál, 2006, ISBN 80-7178-628-4.

VAJDOVÁ, Zdenka, Daniel ČERMÁK a Michal ILLNER. Autonomie a spolupráce: důsledky ustavení obecního zřízení v roce 1990. Praha: Sociologický ústav Akademie věd České republiky, 2006. ISBN 80-7330-086-9.

VOBECKÁ, J.; KOSTELECKÝ, T. (eds.) Politické důsledky suburbanizace: Analýza případových studií proměn politického chování a občanské participace ve vybraných suburbánních 79 lokalitách Prahy a Brna. Praha: Sociologický ústav AV ČR, 2007. ISBN: 978-80-7330-129- 3.

Legislativní zdroje:

Ústava České republiky. 1993. [online]. Dostupné z: <http://www.psp.cz/docs/laws/constitution.html>

Zákon č. 128/2000 Sb.

Zákon č. 359/1999 Sb.

Internetové zdroje:

BŘEŇ, Jan. Slib zastupitele se změnami. Moderní obec [online]. Pardubice, 2003 [cit. 2019-11]. Dostupné z: <https://www.moderniobec.cz/slib-zastupitele-se-zmenami/>

Český statistický úřad [online]. [cit. 2020-01-17]. Dostupné z: www.czso.cz

Google mapy [online]. [cit. 2020-01-17]. Dostupné z: www.google.com/maps

MATEJ, Miroslav. Financování obcí v ČR – současný stav a další vývoj RUD a dotací [online]. 18. 10. 2017 [cit. 2019-12-20]. Dostupné z: <http://denik.obce.cz/clanek.asp?id=6743008>

MINISTERSTVO FINANČÍ. Daně, poplatky a jiná obdobná peněžítá plnění: Studijní text ke zvláštní části úřednické zkoušky pro obor státní služby [online]. Praha, 2018 [cit. 2020-03-20]. Dostupné z: file:///C:/Users/watech/Downloads/Skripta-02-Dane_poplatky_a_JOPP_2018-06-21.pdf

Oficiální stránky obce Dobrovíz [online]. [cit. 2020-01-17]. Dostupné z: www.dobroviz.cz

Regionální informační servis [online]. [cit. 2020-01-17]. Dostupné z: www.ris.cz

Sčítání lidu, domů a bytů 2011. Český statistický úřad [online]. [cit. 2020-01-17]. Dostupné z: www.scitani.cz

Veřejná správa: Současná česká suburbanizace a její důsledky [online]. 2008, (4) [cit. 2019-12-12]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/soucasna-ceska-suburbanizace-a-jeji-dusledky.aspx>

Volby.cz. Český statistický úřad [online]. [cit. 2020-01-17]. Dostupné z: www.volby.cz

7 Seznam tabulek, grafů, obrázků, schémat

Tabulky:

Tabulka 1: Počet členů zastupitelstva (str.13)

Tabulka 2: Dělení obcí dle Jüptnera (str.24)

Tabulka 3: Zastupitelské mandáty připadající ve zkoumaných obcích na nezávislé kandidáty a politické strany (2006) (str.25)

Tabulka č.4: Zastupitelské mandáty připadající ve zkoumaných menších středních obcích na nezávislé kandidáty a politické strany (komunální volby 2002) (str.27)

Tabulka č.5: Zastupitelské mandáty připadající ve zkoumaných větších středních obcích na nezávislé kandidáty a politické strany (komunální volby 2002) (str.29)

Tabulka č.6: Zastupitelské mandáty připadající ve zkoumaných největších obcích na nezávislé kandidáty a politické strany (komunální volby 2002) (str.31)

Tabulka č.7: Druhy pozemků obec Dobrovíz (str.43.)

Tabulka č.8: Demografický vývoj obce Dobrovíz (stav k 31.12.) (str.43)

Tabulka č.9: Obyvatelstvo podle stupně vzdělání (str.46)

Tabulka č.10: Vyjíždějící obyvatelé do zaměstnání a škol (str.47)

Tabulka č.11: Volby do zastupitelstva obce Dobrovíz (2006) (str.49)

Tabulka č.12: Zvolení zastupitelé dle výsledků komunálních voleb (2006) (str.49)

Tabulka č.13: Volby do zastupitelstva obce Dobrovíz (2010) (str.51)

Tabulka č.14: Zvolení zastupitelé dle výsledků komunálních voleb (2010) (str.51)

Tabulka č.15: Volby do zastupitelstva obce Dobrovíz (2014) (str.54)

Tabulka č.16: Zvolení zastupitelé dle výsledků komunálních voleb (2014) (str.54)

Tabulka č.17: Zvolení zastupitelé dle výsledků nových voleb 2017 (str.57)

Tabulka č.18: Zvolení zastupitelé dle výsledků komunálních voleb 2018 (str.58)

Grafy:

Graf č.1: Počet obyvatel obce Dobrovíz (1869-2011) (str.44)

Graf č.2: Počet obyvatel obce Dobrovíz (2001-2018) (str.45)

Graf č.3: Volební účast komunálních voleb (řádné termíny) (str.61)

Graf č.4: Průměrný věk kandidátů do obecních zastupitelstev (str.62)

Graf č.5: Průměrný věk zastupitelů (str.62)

Graf č.6: Ženy v zastupitelstvech obcí (str.63)

Graf č.7: NK v zastupitelstvech měst a obcí (str.64)

Graf č.8: Vývoj rozpočtových výdajů 2013-2020 (str.68)

Graf č.9: Peněžní prostředky obce Dobrovíz (str.70)

Obrázky:

Obrázek č.1: Katastrální území obce Dobrovíz (str.42)

Schémata:

Schéma 1: Typologie lokálních modelů demokracie (str.35)

Schéma21: Rozpočtové určení daní (str.39)

Schéma č.3: Stranické přesuny zastupitelů (str.59)